

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5.50
na mesec	1.90

Dopis naj se frankirajo. Rokopis se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan svačar izredni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo namizne, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6.50
na mesec	2.30

za Nemčijo:

celo leto	K 30—
pol leta	15—
četrt leta	7.50
na mesec	2.50

za Ameriko in vse druge dežele:

celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.

Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Deželna garancija za klerikalno „Ljudsko posojilnico“.

Sklep deželnega odbora kranjskega, da prevzame vojvodina Kranjska jamstvo za vse hranilne vloge in vloge v tekočem računu pri klerikalni »Ljudski posojilnici« zani- ma in mora zanimati vsakega kranjskega davkoplačevalca. Ta sklep pomeni namreč morebitno jako veliko in občutno breme za vsakega davkoplačevalca in zato se vsake- mu pred vsem usilujeta dve vpraša- nji: prvič, ali je bil deželni odbor sploh opravičen storiti tak sklep in drugič, kaj je prava vsebina in pravi obseg storjenega sklepa.

Prvo teh vprašanj je pravnega značaja. Ker se gre pri sklepu dežel- nega odbora za stvar, ki se tiče de- želne imovine, oziroma obremenitve davkoplačevalcev, je vsekako vsaj dvomljivo, če ima deželni odbor sploh pravico storiti tak sklep, ozi- roma če more tak sklep stopiti v veli- vo ne da bi ga bil cesar potrdil. To je napotilo odvetnika dr. Alojzija Kokalja, da je proti sklepu de- želnega odbora vložil v svoji lastno- sti kot davkoplačevalec pritožbo na upravno sodišče.

Stvar je velikega pomena za vso deželo in zato se nam zdi umestno, da priobčimo to pritožbo in njene priloge, zlasti ker bo še prilika o tej stvari razpravljati. Pritožba dr. Ko- kalja se glasi:

Visoki c. kr. upravni sodni dvor!
V št. 276, oziroma 282 ex 1912 v Ljubljani izhajajočega dnevnika »Slovenec« priobčena sta sklepa de- želnega odbora vojvodine Kranjske z dne 29. novembra 1912, oziroma z dne 6. decembra 1912 pod 1. in 2. a) b)

S prvo navedenim sklepom skle- nil je deželni odbor kranjski, da se posluži pooblastila, katerega mu je dal deželni zbor v svojih sejah z dne 17. februarja 1912 in z dne 24. julija 1912 in prevzame deželno garancijo za hranilne vloge pri kranjskih po- sojilnicah, ki splošno gotove od dežel- nega odbora določene pogoje.

Z drugo imenovanim sklepom pa je deželni zbor sklenil, da pre- vzame vojvodina Kranjska jamstvo za vse hranilne vloge in vloge v te- kočem računu, dosedanje in nove pri »Ljudski posojilnici«, r. z. z n. z. v Ljubljani.

Zoper ta dva sklepa vlagam podpisani deželni davkoplačevalec v zakonitem roku sledečo pritožbo:

Glasom zapisnika 2. seje dežel- nega odbora kranjskega z dne 18. fe- bruarja 1911 pod 3 je deželni zbor vsled nujnega predloga poslancev dr. Susteršiča in tovarišev sklenil pod VI.:

»Deželni odbor se pooblašča, po potrebi priskočiti zadrugi or- ganizaciji s tem, da prevzame de- želno jamstvo do vsote 2 mili- jonov kron, ako se prepriča, da iz tega jamstva ne preti deželi ni- kakršna škoda.«

V 13. seji z dne 24. julija 1912 pa je isti deželni zbor ta sklep iz- premenil glasom zapisnika pod 4 sledeče:

»Točka VI. sklepov deželne- ga zbora z dne 18. februarja 1911 o pospeševanju zadrugištva se spremeni tako, da pooblastilo de- želnega odbora, priskočiti kranj- skim zadrugam s prevzetjem de- želnega jamstva, ni omejeno glede vsote, ako se prepriča deželni odbor, da iz prevzetega jamstva ne preti deželi nobena škoda.«

Oba ta dva sklepa nista bila nikdar predložena v najvišjo sankcijo, oziroma odobritev in je vsled tega tudi dosledno nista mogla biti deležna.

Glasom § 20. deželnega reda za vojvodino Kranjsko z dne 26. ja- nuarja 1861 št. 20 dež. zak., oziroma z dne 26. avgusta 1908 št. 14. dež. zak. podvržen je vsak deželno-zbor- ski sklep, ki obsega odtujitev, stalno obremenitev ali pa zastavo deželne glavinske imovine najvišji odobritvi.

Da pomenja prevzete deželne jamstva do vsote 2 milijonov kron (sklep z dne 18. februarja 1911), ozi- roma celo brez omejitve na kako vsoto (sklep z dne 24. julija 1912) stalno obremenitev, oziroma za- stavo deželne imovine, o tem pač ne more biti dvoma ter je dostavek, da se ima deželni odbor preje prepričati, da iz prevzetega jamstva deželi ne preti nobena ško- da, spričo značaja kreditnega za- družištva na sebi in spričo dejstva, da je tako prepričanje pro futuro popolnoma nemogoče, zgolj in samo gola fraza.

Oba imenovana deželnozborska sklepa bila sta torej potrebna cesarske odobritve in ker je nista bila deležna, sta nevel- javna.

Čim je to resnica, potem pa je neveljavnost danes napadenih, na teh deželnozborskih sklepih slo- nečih sklepov deželnega odbora le neizogibna in neizprosna logična po- sledica.

Kaka nevarnost preti deželi in s tem davkoplačevalcem zlasti iz skle- pa z dne 6. decembra 1912, izhaja iz računskega sklepa »Ljudske posojil- nice« pod 5 a), glasom katerega je imel ta zavod koncem leta 1911 skupnih vlog v znesku 22.495.777 K 09 v za katere je dežela kar en bloc prevzela neomejeno garancijo, ne da bi deželni odbor tudi le trdil, da se je prepričal na katerikoli način, da vsled tega jamstva ne bi mogla de- žela trpeti nikdar kakšne škode.

Kavtele, ki jih je zahteval v svo- jem sklepu z dne 29. novembra 1912 v to svrhu, prav gotovo ne morejo zadoščati.

Ne glede na to se pa vloge v »Ljudsko posojilnico« ne stekajo sa- mo iz Kranjske kronovine, temveč izdatno tudi iz drugih kronovin, vsled česar bi le-ta, glede visokosti popolnoma neutemeljena garancija de- želnega odbora prišla v korist deže- lanom iz drugih kronovin, ki vendar do naše deželne imovine in do onih davkov, ki jih računamo kranjski de- želani svoji kranjski deželi, nimajo prav nobene zakonite pravice.

Deželna imovina in deželni dav- ki Kranjske dežele bi se torej za slu- čaj, če ne pride do kasacije iznodi- janih sklepov, smeli uporabljati za svrhe, katere obstoječi zakoni a b- solutno izključujejo.

Jasno je torej, da tukaj gre za slučaj 2. odstavek § 20 dež. r. in da je deželni zbor tudi prekršil svoj delokrog, označen v § 18. ih.

Z ozirom na očitno protizako- nitost s tem iznodbanih sklepov predlagam:

Visoki c. kr. upravni sodni dvor blagovolji spoznati, da se navede- na sklepa deželnega odbora vojvodi- ne Kranjske z dne 29. novembra 1912 in z dne 6. decembra 1912 razve- ljavita kot protizakonita.

Ljubljana, 22. jan. 1913.

Dr. Alojzij Kokalj l. r.

ad a) Kranjska vojvodina garantira za kranjske posojilnice.

Deželni odbor kranjski je v svo- ji včerajšnji seji storil velepomemben odločilen korak v varstvo zadrugi- šništva v naši deželi. Sklenil je, da se posluži pooblastila, katero mu je dal

deželni zbor v svojih sejah dne 18. februarja 1911 in 24. julija 1912 in prevzame deželno garan- cijo za hranilne vloge pri kranjskih posojilnicah, ki splošno gotove od dežel- nega odbora določene po- goje.

Deželna garancija pomenja ab- solutno sigurnost hranilnih vlog za vsak slučaj, ki je sploh mogoč. Kajti dežela s svojo davčno močjo je ne- kaj absolutno trajnega, kar ostane za vse veke. Želeli je, da se posojil- nice v obilnem številu poslužijo mož- nosti zadobiti deželno jamstvo. Če je tudi posojilnica že sama na sebi po- polnoma varna, ima vendar deželna garancija zanjo veliko vrednost, kaj- ti deželo pozna vsakdo in ve, da nje- na davčna moč dosega ogromne vsote. Nezaupanje tu niti mogoče ni.

Deželni odbor je pa jako pamet- no določil, da morajo posojilnice, ki hočejo postati deležne udobnosti de- želnega jamstva za to tudi nekaj dati in sprejeti stroge pogoje, ki so pa zo- pet le v njih korist. Posojilnica, ki teh pogojev ne sprejme, ne bo delež- na deželnega jamstva. Tu ne bo no- bene izjeme.

S posebnim veseljem bo pozdra- vil vsak pameten zadrugiški sklep deželnega odbora, da se ustanovi poseben deželni zadrugiški garancijski sklad, v kate- rega mora prispevati znaten del svo- jega čistega dobička vsaka posojil- nica, ki hoče postati deležna deželne garancije. To bo neki skupni rezervni sklad kranjskih posojilnic, ki bo služil solidarnim interesom kranj- skega zadrugištva. Ta sklad lahko sčasoma doseže zelo velike vsote in postane pravi blagoslov našega za- družištva.

V zmislu sklepov deželnega zbo- ra je moral deželni odbor omejiti ga- rancijo na tiste posojilnice, ki so včlanjene v »Zadrugi zvezi« v Ljubljani. S tem pa deželni odbor ni- kakor ni hotel izreči kako nezaupa- nje proti drugemu delu kranjskega posojilništva, ki doslej še ni včla- njeno v »Zadrugi zvezi«. Nasprot- no: Deželni odbor je v posebni so- glasno sprejeti resoluciji izrekel nu- jno željo, da bi mu bilo omogo- čeno raztegniti deželno jamstvo tu- di na take kranjske posojilnice, ki doslej še niso včlanjene v ljubljanski »Zadrugi zvezi«. S tem se je polo- žil most do tistega položaja, ki je želeli, da se čimprej koncentrira

celo kranjsko zadrugištvo v eni sa- mi organizaciji pod varstvom de- žele:

Sklepi deželnega odbora se glasijo:

Temeljem sklepov deželnega zbora z dne 18. februarja 1911 in 24. julija 1912 glede zadrugištva v de- želi, sklene deželni odbor:

Dežela Kranjska prevzame jamstvo za hranilne vloge doseda- nje in nove pri kranjskih posojilnicah pod sledečimi pogoji:

A. Splošni pogoji.

Posojilnica, za katero se prevza- me deželno jamstvo, mora biti včla- njena pri »Zadrugi zvezi« v Ljub- ljani in registrirana pri deželni sod- niji v Ljubljani ali pri okrožni sodnji v Novem mestu.

B. Posebni pogoji:

1. Deželni odbor postavi pri po- sojilnici svojega zaupnika (deželnega komisarja), ki se mora vabiti k vsem sejam načelstva in nadzorstva in ko- jemu pristojna pravica ugovora zoper vsak sklep načelstva. Takemu ugo- voru se mora načelstvo pokoriti brezpogojno, a posojilnici pristojna v 3 dneh pritožba do »Zadrugi zve- ze«, koje odločba je definitivna. Do te odločbe velja ugovor brezpogojno.

Deželni komisar ima prost vpo- gled v vse zadrugišno poslovanje, v vse knjige in druge listine.

2. Posojila čez 3000 K (tritisoč kron) sme posojilnica odslajati le z dovoljenjem »Zadrugi zveze«, danim od slučaja do slučaja.

»Zadrugi zveza« je opraviče- na, zgoraj določeno mejo 3000 K po- višati na 5000 kron (pettisoch kron) pri posojilnicah, ki razpolagajo z večjimi vsotami lastnih vlog in imajo širši delokrog.

3. Posojil izven kranjske dežele posojilnica sploh ne sme dajati; če pa ima že kaj takih posojil, jih mora po nalogu »Zadrugi zveze« odpove- dati in izterjati.

4. Posojilnica se podvrže odred- bam »Zadrugi zveze« glede obrest- ne mere tako za posojila, kakor za vloge.

5. Posojilnica se odreče vsaki denarni zvezi — bodisi glede nalaga- nja odvisnega denarja ali glede po- kritja denarne potrebe — s ka- terimkoli drugim zavodom nego »Zadrugi zvezo« ali pa s tisto de- narno centralo, ki jo določi »Zadrugi zveza« sama.

LISTEK.

Po svatovščini.

(Spisal C. Golar.)

»Oh,« je zazdehala mlada srč- kana nevesta in se ozrla s trudnim, od dolgega časa žalostnim pogledom po hrupni in vinjeni svatovski družbi. Videla je same zariple, znojne in za- buhle obraze, ter nato skrivaje in v naglici stisnila roko svojemu mlade- mu možu, kakor bi ga hotela prositi, naj jo reši te družine. Ali to ni šlo tako lahko. Zdelo se je, da so gostje ljubosumni na lepo, rožno nevestico, ki je sedela med njimi, vsa v svili in prozornih lahkih tančicah, da je bila podobna jasmínu in roži. Posebno ženinov stric, nekov zavajen, debel in neroden patron, je ni izpustil iz- pred oči in je takoj zahreščal, kadar sta si z možičkom menjala poglede in so se našle roke pod mizo, z de- belim in porogljivim glasom:

»E-he, kaj pa že imata! Poča- kajta vendar, da bo ženitovanje pri- kraju, e-he, saj pravim, kako so ne- počakani mladi ljudje...«

In stic se je režal samozadovolj- no in ponežikaval nagajivo z levim očesom, ki je bilo kot zalito od tol- šče in se je umazano bleščalo.

Ob taki priliki je nevesta vselej

vsaj plaha zmaknila roke, vsa se je zdržnila in bi se bila najraje skrila sama pred seboj. Gorela je v obraz, in oči so se ji zalivale s solzami od jeze in sramote.

Kasno po polnoči so se začeli svatje odpravljati. Poslovili so se od neveste in ji voščili na dolgo in širo- ko v izbranih besedah in pretiranih izrazih. Poznalo se je vsem, da so bili deležni svatovskih dobrot v iz- obilici, in da govori iz njih vino.

»Kam boste pa mene dejali?« se je slednjič oglašil veseli in dobro- dušni stric. »E-he, ali ste že pozabili na me? Tinica, kam me boš dala?«

Nevesta se je prestrašila, že ves večer je mislila na to, in težko in ne- strpno je pričakovala, kdaj se poslo- vi gostobesedni stric, ki ga ni poprej videla še nikoli, a ki je bil naenkrat tako domač, kakor da je od nekdaj pri hiši, in ki je pozdravljaj svate v imenu hiše ter sploh hotel nadome- stovati nevestinega očeta, ki je bil umrl pred leti.

»E-he, zdaj smo pa sami,« je hreščal široko, »vendar enkrat, zdaj se vsaj lahko oddahnemo. Dolgo se nismo videli, kaj?« se je obrnil proti hišni gospodnji.

»I, v resnici, saj se že nismo skoraj poznali,« je odgovorila v za- dregi, zrla je v zaripli, v debelušni obraz in gledala je plašno predse, in očividno ni vedela, kaj hoče pri njih

ta čudni stric in kaj bi z njim go- vorila.

»Pa se kaj pomenimo,« je dejal stric, »zakaj bi se pa ne pomenili kaj lepega? Ko smo se ravno zbrali.«

In tako so začeli premleovati ro- bince razmere in slednjič se je izka- zalo, da je dobrodušni svat v zelo daljnem sorodstvu z nevestinim oče- tom.

»U-h,« je zazdehala nevesta in nagnila glavo na prsi ženinu, ki je bil tudi ves obupan in ni vedel, kam in kako bi se skril pred povodnijo praz- nih besed, ki jih je izlival čedni svat. Proti jutru so se odpravljali spat, in ker ni bilo v hiši prostora druge, so morali napraviti tako, da je šel stric v tisto sobo, kjer sta bili pripravljeni postelji za novoporo- čenca. Pogrnili so mu na zofi, kamor je sedel in se rahljaje držal za plešo.

»No, to je lepo, da tako počastita svojega strica! Se na poročno noč me vzameja s seboj, zares je lepo!« Ženin je klel in se prijušal, ne- vesta pa je sklepala roke in jih v one- mogli jezi stiskala na prsi.

»He-he-he, no, no! Kaj se vama mara! Seveda, ko sta mlada, in tako- le po ženitovanju. To je zares prijet- no! Kaj bi jaz dal, da bi še enkrat ob- hajal svatovščino, pa seveda, da bi bil mlad, he, he!«

Nevesta je hotela ugasniti luč, a striček se je takoj oglašil:

»Oh, oh, ljuba moja, tega na ni- kar! Samo tega ne! Veš, tako se sla- bo počutim, in nekako tuje mi je, če nisem doma.«

In tako je luč gorela. Stric se je naslonil s komolcem na naslanjalo in gledal predse. Polagoma mu je začela omahovati glava in se je zavil v odejo.

Ženin se je nagnil proti nevesti in začel z njo šepetati, naenkrat je vsa oživila in se smehljala. Poljubila sta se...

»He-he-he,« se je tisti trenotek oglašil stric nagajivo. »Sta že skupaj! Glej jih no, sta že... He-he-he!«

Ženin in nevesta sta skočila na- razen.

»He-he! Kako sta se pa ustra- šila! No, ja, vesta, mudi se vama ni- kamor! O, bosta že storila svoje! He-he!«

Nagnil se zopet glavo na blazino in navidez zadremal. Nevesta je ugasnila luč.

Striček je zasmrčal, in takoj je začelo zopet šumeti med mladim pa- rom, in zaslišali so se poljubi; striček pa — kakor da je pričakoval samo tega:

»He-he, saj slišim, saj slišim. Da- nes ne bo nič! Saj pravim, da mo- rata počakati! Eh, kaj bi mi delala skomine!«

Ženin je naglas zaklel in bi bil najrajši skočil ter vrgel skozi duri

sitnega deda. A nevesta je vsa trepe- tala, si grizla ustne in v mislih že- lela vsiljivcu najhujšo smrt. Oni je medtem vstal in prižgal luč.

»Ja, zakaj ste me pa povabila, ako sta mislila takšne-le uganjati? Zakaj sta me pa povabila?«

Nihče ni odgovoril; ženin je le- gel vznak, zaprl oči in se vdal v bož- jo voljo; a nevesta je stiskala pesti.

»Saj res, pa me ne bi bila pova- bila,« je godel stric. »Saj nisem si- lil za vama. Starost je treba respekti- rati, pa naj si bo tudi novoporočeni zakonski par, ki je šele zlezal iz peč svetega zakramenta.«

Nekoliko je pomolčal in vzdignil nato glavo.

»Zdaj sta pa zaspala, poglej jih no! Poprej sta pa pihala kot mlada modrasa. Hej, Tinica!«

Nevesta se je zdramila in planila pokonci.

»He-he, ali si zaspala? Ali se ne boš golobčkala?«

Zajokala se je, in zbudil se je še ženin.

»He-he! Sem mislil, da se bosta, saj veš, kako pravi pesem: Tak' dol- go sta se objemala, da skupaj sta zadremala...«

Nato je ženin vstal in stopil k zofi. Prijel je strica, ga vzdignil in za- gнал skozi duri in jih zaklenil. Zagr- nil je okna in upihnil luč...

6. Posojilnica se obveže, pokoravati se glede iztirjavanja obresti in glavni nalogom »Zadružne zveze« in sploh natančno držati v vsakem oziru zadružno disciplino, izvirajočo iz članstva pri »Zadružni zvezi«.

7. Posojilnica se obveže, plačati vsako leto anticipativno v deželno blagajno za »Deželni zadružni garancijski sklad« vsoto, ki je enaka petini čistega dobička preteklega leta.

Ta sklad služi izključno v zadružne namene in ga porabi deželni odbor v pokritje morebitne škode, ki bi zadela deželo iz njene jamstva. V katerikoli drug namen — ki sme biti samo zadružni — ga pa sme dežela rabiti le v sporazumu z »Zadružno zvezo«.

Zaklad upravlja in zastopa deželni odbor.

8. Posojilnica, ki bi prestopila predstojajoče obveze, zapade konvencionalni kazni do najvišjega zneska njenega rezervnega zaklada na korist »Deželnemu zadružnemu garancijskemu zakladu«.

O tem razsodi posebno razsodišče treh članov, ki se sestavi tako, da enega člana imenuje posojilnica sama, enega »Zadružna zveza«, tretjega (Načelnika) pa deželni odbor.

Poziv za sestavo razsodišča izda deželni odbor. Če bi se razsodišče iz kateregakoli vzroka ne konstituiralo v 14 (štirinaestih) dneh potem ko je deželni odbor bil izdal svoj tozadevni poziv in imenoval načelnika, ali če bi razsodišče v treh tednih po konstituiranju ne izdalo svoje odločbe, preidejo vse pravice in dolžnosti razsodišča na deželni odbor sam; poslednje pa ne velja v slučaju, da bi ležal zadržek pri postopanju od deželnega odbora imenovanega načelnika razsodišča.

Odločba razsodišča odnosno namestujočega deželnega odbora stopi takoj v veljavo in proti njej ni nobene pritožbe.

Določena konvencionalna kazen je plačljiva v 14. dneh od dne dostavitve odločbe razsodišča, odnosno deželnega odbora.

Načelnstvo posojilnice vzame na znanje, da so njegovi člani napram posojilnici osebno in solidarno odgovorni za vsako konvencionalno kazen, ki bi zadela posojilnico po njihovi krivdi, bodisi radi zle volje ali radi malomarnosti.

Če deželni odbor prevzeto deželno jamstvo pozneje umakne, velja ta umaknitev samo za take hranilne vloge, ki se vložijo po razglasu umaknitve v ljubljanskem dnevniku »Slovenec« ali pa v ljubljanskem uradnem listu. Popred vložene hranilne vloge pa ostanajo tudi naprej brezpogojno pod deželnim jamstvom in posojilnica ostane na vse predležeče pogoje toliko časa vezana, da vrne vložnikom vse po deželi zajamčene hranilne vloge z obrestmi vred ali pa da se vložniki sami odpovedo temu jamstvu v poverjeni listini, vloženi pri deželnem odboru.

10. Deželno jamstvo stopi za posojilnico v veljavo s tistim dnem, ko je razglasil deželni odbor v ljubljanskem dnevniku »Slovenec« z izrecno navedbo posojilnice, za katero velja jamstvo.

11. Samoposebi se razume, da je pod »Zadružno zvezo«, ki se imenuje v predležečih pogojih, razumeti samo obstoječa »Zadružna zveza« v Ljubljani, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

12. Posojilnica, ki hoče deležna postati deželnega jamstva, mora sprejeti vse navedene pogoje z načelstvenim sklepom in predložiti »Zadružni zvezi« poverjen prepis dotičnega sejnega zapisnika načelnstva, v katerem morajo biti doslovno zabeleženi vsi pogoji deželnega odbora pod A. in B. točke 1. do 11.

Stvar »Zadružne zveze« je, da predloži posojilnično izjavo deželnemu odboru, ki potem odredi, kar smatra kot umestno.

C.

Deželni odbor si pridržuje, ugotoviti posebne pogoje, jamstva pri posojilnicah izredno velikega obsega.

Oubenem je deželni odbor soglasno sklenil sledečo resolucijo: V smislu sklepov deželnega odbora izraža deželni odbor nujno željo, da se tudi tisto zdravo zadružništvo v deželi, ki stoji sedaj še izven ljubljanske »Zadružne zveze«, čim preje priključi tej zvezi in da se tako ustvari možnost, da postanejo deželne garancije deležne tudi take posojilnice, za koje po dosedanjih sklenih deželni odbor še ne more izreči deželnega jamstva.

ad b) Razglas.

Temeljem sklepov deželnega zbora z dne 18. februarja 1911 in 24. julija 1912 prevzema vojvodina Kranjska

jamstvo za hranilne vloge

in vloge v tekočem računu, dosedanje in nove, pri

»Ljudski posojilnici«

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo (Volkskredit, registrierte Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung) v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, 6. dec. 1912.

Za deželnega glavarja

Dr. Lampe.

ad c) Pregled

o prometu in uspehu od 31. decembra 1895 do 31. decembra 1911.

Stanje koncem leta

Poslovno leto: 1911

Denarni promet: 82.854.004 K 50 vin.

Število zadružnikov: 2851.

Deležni vlog: 22.004 K.

Vlog

hranilnih 20.955.718 K 21 v.

na tekoči račun 1.540.058 K 88 v.

Skupno stanje vlog: 22.495.777 kron 09 vin.

Posojili: 17.682.312 K 41 v.

Čisti dobiček: 92.235 K 29 v.

Penzijski sklad: 38.755 K 55 v.

Lastna glavnica: 704.939 K 27 v.

Tako pritožba. Kakor smo že poročali je upravno sodišče pritožbo dr. Kokalja odbilo. Razsodba upravnega sodišča se glasi:

Na Dunaju, dne 31. jan. 1913.

C. kr. upravno sodišče.

Št. 991 ex 1913

Upr. sod.

C. kr. upravno sodišče je s sklepom od današnjega dne tu sodno sub praes. 27. januarja 1913 vloženo pritožbo dr. Alojzija Kokalja, odvetnika v Ljubljani zoper odloka deželnega odbora vojvodine kranjske v Ljubljani z dne 29. novembra 1912 in z dne 6. decembra 1912, zadevajoča prevzetje jamstva s strani dežele kranjske za hranilne vloge pri kranjskih hranilnicah (?), v smislu §§ 2. in 21. zakona z dne 22. oktobra 1875 drž. zak. št. 36 ex 1867 zavrnilo brez nadaljnjega obravnave, ker se vsled grajanega prevzetja jamstva samega na sebi ne dotikajo neposredno pritožiteljeve pravice in se poseganja v pritožiteljevo pravno sfero tudi ne trdi.

Drugi izvod pritožbe z vsemi prilogami se vrača v prigrabu.

Od c. kr. upravnega sodišča

N. N.

(Podpis nečitljiv.)

Gospodu dr. Alojziju Kokalju,

odvetniku v Ljubljani.

Iz te razsodbe je razvidno, da je upravno sodišče sploh ni bavilo s sklepom deželnega odbora glede prevzetja garancije za »Ljudsko posojilnico«, nego je pritožbo dr. Kokalja odbilo, ker se prevzetje deželnega jamstva ne dotika neposredno pritožiteljeve pravice in ne posega v pritožiteljevo pravno sfero. To se pravi: Upravno sodišče sploh ni preiskalo, če je imel deželni odbor pravico skleniti, da podeli »Ljudski posojilnici« deželno jamstvo, ali če je ni imel, upravno sodišče tudi ni nič preiskalo, če se sklep dež. odbora krije s sklepi in pooblastili deželnega zbora nego je preiskal samo to, če je dr. Kokalji osebno opravičen se pritožiti proti sklepu deželnega odbora. V tem oziru je upravno sodišče izreklo, da dr. Kokalju ne prizna pravice do pritožbe, s tem pa še nikakor ni izrečeno, da pritožba sama ni utemeljena in da so sklepi deželnega odbora postavljeni. Stvar je torej v tem oziru še vedno popolnoma nejasna.

Mali finančni načrt. — Stališče Poljakov in Rusinov.

Včeraj dopoldne se je vršilo posvetovanje zastopnikov večinskih strank. Več govornikov je poudarjalo, da se mora mali finančni načrt absolutirati še pred Veliko nočjo v plenumu. Ni še zadosti, če odsek konča svoja dela. Po Veliki noči bo mogoče vlada stavila velike nove zahteve in predložila v zvezi s tem eventualno popolnoma drugačen finančni načrt. Zastopniki posameznih dežel so naglašali, da bi zasejanje deželnih zborov ne imelo zdaj prav nobenega zmisla, ker več deželnih uprav ne more urediti svojega gospodarstva, če ne morejo računati z dotacijami. Na drugi strani pa so nekateri naglašali, da je odložitev zasedanja deželnih zborov iz političnih ozirov neumestna in da tudi iz tehničnih ozirov ni mogoče, finančni načrt do meseca marca v plenumu absolutirati. Omenjali so tudi nevarnost, da bi se tudi davek na vžigalico pritegnil v mali finančni načrt, če bi se plenarno zasedanje vršilo šele po Veliki noči. Temu nasproti se je

naglašalo, da je tehnično neizpeljivo, da bi se davek na vžigalico pritegnil v mali finančni načrt. Nadalje se je govorilo o tem, da bi se eventualno, če bi vlada po Veliki noči nastopila z večjimi zahtevami, pritegnila v finančni načrt tudi predloga o totalizatorskem davku, o davku na šampanjec in avtomobile. Poljaki so izjavili, da ne bodo preprečili finančnega načrta, vendar pa morajo iz političnih ozirov zahtevati zasedanje dež. zbora. Pogovori, ki niso imeli nikakega obveznega značaja, so se končali brezuspešno. Večinske stranke niso edine niti o temeljnih principih vprašani, ki pridejo najprej v razpravo. Vse dopolne so se vršila različna posvetovanja, da bi se zedinili glede preporanih vprašanj o vpogledu v trgovske knjige in o nakazilnem postopanju dotacij deželam. Vendar pa se niso mogli sporazumeti. Zedinili pa so se pod pogojem, če pride do sporazuma, o sledečem začasnem delavnem programu: glasovanje o vpogledu v trgovske knjige naj se vrši v odseku v četrtek. Iste dne naj se, če mogoče, rešijo paragrafi o kazenskem postopanju in amnestiji. V petek bodo začeli z dotacijskim zakonom, tako da bo sredi tedna absolutiran v odseku mali finančni načrt. Prihodnji torek naj se zopet vrši posvetovanje zastopnikov večinskih strank o malem finančnem načrtu, oziroma o ključu, kako razdeliti dotacije posameznim deželam. V rusinskih krogih govore, da so Ukrajinci sklenili, proti posvetovanju o finančnem načrtu v plenumu takol začeti z obstrukcijo, če do tega časa ne bo dokončana gališka deželnozborna reforma v Lvovu. Rusini stoji na stališču, da bodo brez volilne reforme na vsak način preprečili finančni načrt. Ukrajinci izjavljajo, da so se odločili za najradikalnejšo taktiko v zbornici. Če bo finančni odsek v enem tednu rešil svoje delo, tedaj težišče situacije ne bo na Dunaju, temveč v Lvovu, kjer se mora do 23. t. m. odločiti, ali je mogoč sporazum Poljakov in Rusinov v vprašanju volilne reforme. Od tega le odvisno sklicanje gališkega deželnega zbora in po tem se bodo ravnale nadalje odločitve glede plenarnih sej drž. zbora.

Parlamentarna komisija Poljskega kluba se je včeraj posvetovala o finančni reformi. Večina poslancev, in sicer konservativci in zastopniki poljske Ljudske stranke, se je izjavila za vpogled v trgovske knjige. Ob enem so sklenili, priporočiti poljskim članom finančne komisije, da glasujejo za dr. Lichtove predloge glede vpogleda v knjige s kavlami vred.

Korupcija na Ogrskem.

Kakor smo že včeraj poročali, je bil poslanec Desy obsojen. Desy je vložil ničnostno pritožbo. Cela zadeva je dobila pa včeraj popolnoma drugo ozadje. Grofi Julij Andrassy, Albert Apponyi in Aladar Zichy so objavili sledečo izjavo: Zoltan Desy je težko obdolžil ministrskega predsednika Ladislava pl. Lukacsja. Dokaz resnice za to obdolžitev je obtožila oblast, ki je zastopala vlado, odklonila s formalnim ugovorom, ki ga je sprejelo tudi sodišče, da na ta način da obdolženemu ministrskemu predsedniku navidezno in formalno zadoščenje. Toda to vprašanje, ki se tiče tudi javne dostojnosti, se ne more s formalno rešitvijo in nasilnim zakrivanjem dejanskega položaja smatrati kot končano. Mi želimo tedaj gospodu Lad. pl. Lukacsju dati priliko, da dobi namesto formalnega zadoščenja pravo zadoščenje. Izjavljamo, da smo se o resničnosti sledečih dejstev prepričali: Lad. pl. Lukacs je dobil od Ogrske banke znesek, ki presega štiri milijone kron, ko so se sklenile med državo in banko različne kupijske pogodbe in dogovori, posebno pri podaljšanju pogodb glede dohodkov od soli, in sicer: iz zaklada za tajne izdatke ogrske banke. Te svote ni pl. Lukacs, čeprav jo je državni uradnik kvitiral, nikdar izročil državi blagajni. On ni tega denarja nikdar zaračunal kot državne denarja, temveč ga je vporabil za pokritje volilnih stroškov narodne delovne stranke. Te pobotnice ima še zdaj ogrska vlada shranjene. Lad. pl. Lukacs je torej vporabil priliko, ko je postopal v imenu države, v to svrhu, da je imela njegova stranka nezakonit dobiček, in je vsled tega za imenovano vsoto oškodoval državo. — Omenjeni trije poslanci pozivljajo končno ministrskega predsednika, naj jih toži. — Ministrski predsednik Lukacs pa izjavlja, da se temu pozivu ne bo tako odzval, kakor žele omenjeni trije poslanci. Opozicija pa hoče napraviti še en korak dalje. Izdali hoče brošuro, ki bo vsebovala ves material procesa na podlagi steno-grafičnega protokola in ki jo bodo podpisali vsi člani opozicije. Opozicija hoče s tem vlado prisiliti, da naperi proti vsem članom opozicije ti-

skovno tožbo. Tudi zagovorniki nameravajo objaviti dokumente, ki se vsled odredbe sodnega dvora niso smeli prečitati, in pa fotografske reprodukcije različnih dokumentov. To brošuro hočejo izdati v milijon izstih.

Obrat v vatikanski politiki.

»Unione popolare« se imenuje ljudsko katoliško društvo za vso Italijo. O ljudskem značaju tega društva spričuje dejstvo, da je bil za predsednika tega društva pred nedavnim vsled zaupanja papeževskega poklican mladi grof »Jofe della Torre. Ljudsko društvo, katerega predsednik je odvisen od volje absolutističnega poglavarja kat. cerkve, je nedvomno posebnost. O političnem programu društva »Unione popolare« je govoril pred nedavnim društveni predsednik v Benetkah ob navzočnosti beneškega patriarha.

Kakor je razvidno iz predsednikovega programatičnega govora, ki ga je odobril papež, kakor je to poudarjal sam »Osservatore Romano«, noče biti »Unione popolare« parlamentarna stranka. Ne more se popolnoma postaviti na ustavna tla, ker bi morala opustiti vprašanja papežev suverenitete kot vprašanje, o katerem se ne sme razpravljati. Tako daleč ne sme iti noben katolik, čeprav je papež znatno omejil prepoved političnega delovanja, ki jo je izdal v znanem »Non expedit«. Toda italijanski katoliki smatrajo vendarle za potrebno poprijeti se organizatoričnega dela, posebno ko gre za uvedbo splošne in enake volilne pravice. Katoliki bodo delovali za svobodo in neodvisnost papežev, za svobodo šol (?), za uvedbo krščanskega nauka v vse šole in za socialne zahteve ljudstva. Nočejo baže podirati, temveč zboljševati. Iz tega govora nekako zveni, kakor bi papeštvo hotelo izpremeniti svoje stališče napram združenji Italiji, seveda le pod pogojem, da bi dala država cerkvi gotove privilegije v šolstvu in nedvomno tudi drugje. Potem bi se morda vprašanje papežev neodvisnosti uredilo na ta način, da bi se Italiji ne delale nikakršne težkoče. In papež bi ne bil več — vatikanski ietnik. Sedani korak »Unione popolare« je podoben začetku akcije v tej smeri. Mogoče je celo, da so začeli klerikalci vseh dežel in držav premišlevati, kako dobre učinke za akvizicijo in propagando bi imela — papeževa potovanja in obiski po katoliškem svetu, če preneha vladati fiksna ideja o vatikanskem ietniku. In morda bomo kmalu doživeli, da bo »Unione popolare« nadalje v praksi razvijala svoj program.

Ljubljanski občinski svet.

Slavno uredništvo »Slovenskega Naroda«

v Ljubljani.

Z ozirom na članek v Vašem listu z dne 12. februarja št. 35 pod zaglavjem »Ljubljanski občinski svet« Vas prosim, da priobčite v zakonitem času in v zakoniti obliki popravek: Ni res, da predlog občinskega svetnika Štefeta, naj župan skrbi za inkorporacijo Sv. Križa mestni občini ljubljanski, ni prišel na glasovanje, res pa je, da je moj predlog prišel na glasovanje in bil sprejet.

V Ljubljani, 17. februarja.

Ivan Štefe.

Vojna na Balkanu.

Bolgarska in Romunska.

Se ni vsako upanje izgubljeno, da ne pride med Bolgarsko in Romunijo do vojne, dasiravno si Romunska prizadeva izzvati oborožen konflikt z Bolgarsko. Prvotno je bila Romunska še precej skromna v svojih zahtevah, kakor pa je rasla njena vojna pripravljenost, tako so se večale njene zahteve. In mnogo je pripomogla tudi trozveza k temu, da so postale romunske zahteve tako nezmerne. V interesu medsebojnih odnošajev v prihodnosti gotovo ni, da je Romunska nastopila ravno v najbolj kritičnem trenutku s svojimi zahtevami. Interesi dobrega sosedstva so pač več vredni, kakor kos zemlje, in če bi bila Bolgarska končno prisiljena odstopiti zahtevano ozemlje, bi mogla imeti to za posledico trajno napetost z Romunsko, ki bi utegnila Romunsko tudi gospodarsko precej oškodovati.

Iz Frankobroda poročajo, da je bila Bolgarska pri zadnjih pogajanjih pripravljena odstopiti Romunski Medjdiji Tabio, najvažnejšo utrdbo, in pogorje okrog Silistrije — ter večji del obrežja Črnege morja, baje do Karadža. Romunski pa to še ni bilo dosti. Mogoče pa je, da bo tvorila ponudba Bolgarske vsaj podlago za nadaljna pogajanja, dasiravno umetno izzvano razpoloženje v Romunski ni ravno posebno miroljubno.

Z Dunaja poročajo, da se trudijo velesile v Sofiji in Bukarešti, da omogočijo mirno rešitev spora. Velesile so predlagale baje obema vladama, da naj prepuste rešitev konflikta njim in so obljubile, da bodo izdelale načrt, ki bo upošteval stališče obeh držav. Popolnoma negotovo pa je, če bosta Bolgarska in Romunska ta predlog sprejeli.

Na Romunskem je v tem trenutku razpoloženje tako bojovito, da je računati vsak hip novih presenetelj. Zbornica se je za nekaj časa odgodila, najbrže pa se bo sedaj, ko je došel v Bukarešto bolgarski odgovor, zopet sestala. Opozicija hoče popolnoma jasno in nedvoumno razložiti svoje stališče. Če bi vlada ne hotela dati dovolj pojasnil, mora računati s tem, da bo morala v kratkem odstopiti. Nato bi prevzela liberalna stranka, ki pa je ob enem tudi vojna stranka, krmilo vlade in vojna bi bila skoraj neizogibna. Vsekakor pa tudi vlada ni popolnoma edina in razne vesti hočejo kljub vsem oficijoznim dementijem vedeti, da je romunski kabinet razdeljen na dva tabora. Minister Filipescu vodi vojno razpoloženje v kabinetu, historik Xenopol in vseučiliški profesor Basilescu pa spodbujata vojno razpoloženje med ljudstvom in hujskata na »narodno vojno«.

Srbija in Bolgarska.

Nemški listi so se trudili že iz početka vojne, konstruirati srbsko-bolgarski spor in nekaj časa se je zdelo, kakor da bi bilo bratsko razmerje med obema narodoma res že ogroženo. Zelo razveseljivo pa je, kar piše tozadevno belgradska »Politika«, ki daje tudi najboljše spričevalo dalekovidnosti srbskih in bolgarskih državnikov. Glasom poročila »Politike« namreč določa srbsko-bolgarski sporazum, da se naj zasedene pokrajine razdele v razmerju sedanje velikosti obeh držav. Obe državi se zavežeta skupno braniti zavzete pokrajine in izgube enega dela mora sorazmerno nadomestiti druga država.

Avstrijske vojne ladje.

Avstro-Ogrska se je končno vendar odločila, da hoče ščititi svoje interese. »Militärische Rundschau« poroča, da sta odpluli avstro-ogrski vojni ladji »Maria Terezija« in »Cesarica Elizabeta« v Smirno. Od tam bo odplula križarka »Cesarica Elizabeta« kot druga avstrijska stacijska ladja pred Carigrad, med tem ko bo »Maria Terezija« križarila v Egejskem morju.

Vri kapitan.

V Batum je dospel avstrijski Lloydov parnik »Bukovina« s 34 osebami, ki jih je kapitan rešil turškega vjetništva. O celi aferi poroča kapitan Kukulić sledeče: V Carigradu se je teh 34 oseb v spremstvu petih Turkov vkrcalo z voznimi listki kot potniki. Ko je ladja zapustila Carigrad, je prišel kapitan na to, da so bili spremljevalci teh 34 oseb turški oddati v ječe v Ineboliju ob Črnem morju. Kapitan je dal nato turške orožnike razorožiti in se je protivil v Ineboliju izkrcanju vjetnikov, češ, da se »Bukovina« kot avstrijska ladja ne bavi s transporthom vjetnikov. V Risi so poskusili Turki z vojaško pomočjo polastiti se onih 34 oseb. Oboroženo moštvo »Bukovine« pa vjetnikov ni dalo iz rok. »Bukovina« je nato priplula v Batum, kjer je onih 34 vjetnikov zapustilo ladjo. V Carigradu so jih bili namreč nepričakovano aretirali in hoteli poslati v ječe. Vjetniki niso imeli pri sebi nobenega denarja, zato je priredil grški konzul v Batumu zbirko za nje, ki je izpadla zelo bogato.

Kapitan »Bukovine«, Kukulić, je že pred meseci transportiral na svojem parniku 352 Italijanov, ki so bili izgnani iz Carigrada. Tudi takrat je žel za svoje človekoljubno delo največje priznanje, tem večje priznanje pa zasluži vrli kapitan sedaj, ko je rešil 34 oseb popolnoma nejasne usode in brez dvoma velikega trpljenja.

Jugoslovanska straža v Marmarskem morju.

(Pismo bolgarskega častnika svojemu prijatelju.)

Silivrija, 4. febr.

Trenoček, v katerem živimo, je velik. Zopet je izbruhnila vojna. Pravkar sem se vrnil s patrolje in pišem ti, utrujen in izmučen, saj sem bil tri dni neprestano na straži in v vsem tem času skoraj nisem zatislil oči. Ne bil bi ti pisal, ako bi se ne bil ti sam oglašil. In prav je, da si se oglašil, saj se mi tu vsak trenutek larko preselimo v Abrahamovo naročje, zato je čisto umestno, da ti sporočim svojo poslednjo voljo.

Muke in trpljenje, ki smo jih morali prestati, preden smo dospeli semkaj, so ti znane, o tem sem prepričan. Prav danes je preteklo mesec dni, odkar smo v Silivriji in ni še čuditi, ako bo marsikateri izmed nas za vedno ostal tu, saj delajo granate s turških ladij dovolj udobne in široke lame, v katerih lahko spokočno počiva 15 mož.

Predvčeršnjim, v nedeljo, je nas naš poveljnik pozdravil z vestjo, da se zopet obnove vojne operacije, ker je bilo premirje odpovedano.

Ta novica nas ni posebno presenetila, zakaj naveličali smo se že, da živimo v tej neprestani negotovosti. Dovolj je že muk in trpljenja, treba je, da se že vendar enkrat reši to vprašanje: ali da prodiramo naprej, ali pa da se napravi konec temu nezgodnemu položaju — ali Carigrad — ali Sofija. Zlasti stari veterani so nezadovoljni vsled te negotovosti in neizvestnosti.

Je že tako, mi tu smo poklicani, da stražimo obrežje Marmarskega morja, da se ob njem ne izkrcavajo Turki.

Turške vojne ladje neprestano križarijo ob obrežju, seveda v primeri dajavi, ter iščejo kraj, ki bi bil nezastražen in kjer bi bilo mogoče izkrcanje vojske. Mi pa noč in dan stražimo obrežje v razdalji ene desetinke kilometra od Silivrije, a tu zopet straže drugih polkov pazijo na morje. Dasi je nam bilo sporočeno, da so se obnovile vojne operacije, vendar še do sedaj ni nikjer opaziti nobenih znakov vojne.

Od Cataldže, ki je od tu oddaljena kakih 20 kilometrov, ni ničesar slišati.

Edino, kar vemo, je, da je naša armada pričela obstreljevati Odrin.

Pa naj že bo, kakorkoli, mi smo že shranili glave v svoje torbe. Vojna sama ni strašna, strašna pa so muke in bolezni, strašen je mraz in glad in strašne so tudi uši, ki nam, živčim v podzemeljskih jamah, pijo življenske sokove.

Snoči sem bil na straži in ako bi ti hotel nadrobno opisati one peripetije, ki sem jih preživel, menil bi ti, da čitaš poglavje iz Dantejevega »Pekla«...

Te noči zlasti ne bom pozabil nikoli. Noč je bila temna kakor v rogu, če tudi bi te dregnil v oči, ne videl bi ničesar. Dež je lil kakor iz vedra, a mi, patrolja, obstoječa iz šestih mož, smo se plazili ob obrežju ter napenjali oči in ušesa. Nevarnost je nam grozila ob vsakem koraku; vzpenjali smo se na steno, visoko kakih sto metrov, samo ena stopnja da bi ti bila spodrsnila, pa bi bil strmoglavljen v propad in na dnu Marmarskega morja bi lovil ribe. Po neznanem potih smo se plazili, često smo se morali vrniti, ker je nam gola stena zastopila pot, končno pa smo le, premočeni od kože, dospeli na kraj, kjer smo imeli sestanek s patroljami drugih polkov.

Tak randevu ni posebno prijeten, saj ni čisto nič podoben ljubavnemu sestankom ob obrežju Borisovega jezera v Sofiji.

No, tudi ta patrolja ni prešla brez ljubelega dogodka.

Dano mi je bilo povelje, naj nikogar ne pustim ne v mesto, ne iz mesta, posebno pa ne sme noben čoln na morje.

Stražniku v pristanišču pa ni bila znana ta zapoved, zato je dovolil trojici grških ribičev, da so s svojimi ladjicami odpuli na morje in vrgli tamkaj svoje mreže.

Mi smo to zapazili ter smo takoj, pokoreč se ukazu, jeli streljati v smeri proti njim. Kakor bi trenili, so bili ribiči zopet v luki...

Na naših pozicijah smo precej izpostavljeni ognju turškega brodogradništva, ki često manevrira tudi ter pazi, ako bi ne bilo kje mogoče izkrcati vojsk.

Toda zaman ves trud, zakaj čisto gotovo je, da bomo Turke pošteno naklestili, čim se bodo poskusili izkrcati.

Bil je čas, ko se je raznesla vest, da je mir že sklenjen. Takrat so nas mlajše starejši vojaki jeli nagovarjati, naj jih naučimo peti. In pričeli smo se vaditi v petju. K tem improviziranim pevskim »vajam« pod milim nebom so zahajali tudi grški in židovski otroci. In par dni kasneje so ti otroci ponosno korakali po cestah in peli pesmi, ki jih je naučil bogsiga-vedi kdo. Prav zanimive so te pesmi grških in židovskih otrok, ki seveda ne znajo bogoslovskega jezika.

Takole ti pojo:

Tam pri Cataldži, pri Lozengradu, in pri Silivri, kjer morsk je brod, — hej —

in pri Silivri, kjer morsk je brod, tu naj zmagaje bolgarski narod!

In takšne in enake pesmi smo tudi učili naše starejše tovariše. Mnogo jih je med njimi, ki že 20 let niso peli, sedaj pa ti pojo, rekel bi, kakor dvo- glasno.

Toda skoro so črni oblaki, kakor se pravi, zatemneli zopet obzorje: mahoma so ponehale pesmi in spet

smo jeli skrbno snažiti in čistiti puške.

Te dni smo še imeli dve strelni vaji. Tretja vaja bo že na — živo meso.

Mi smo pripravljeni, bodri na duhu in niti trenutka ne dvomimo, da bodo Turki pri novih spopadih zopet pošteno potolčeni, samo ako si bodo upali prilezti iz svojih skrivališč — čatalških pozicij.

To je morda moje prvo in poslednje pismo, ki ti ga pišem, zakaj, mi se lahko, kakor sem že poudarjal, vsak trenutek preselimo na oni svet, najsi nas tjakaj spravijo krogle ali pa bolezni.

Kdo ve, na katerem golem holmu polože moje kosti k večnemu počitku? Sicer pa ti sporočam vse svoje dolge in obveznosti, vse svoje simpatije in antipatije... To je moja poslednja volja, izrečena pri polni zavesti, kakor pravijo juristi!

... Takrat pa, ko dobiš vest od tu, da je padel tvoj prijatelj, spomni se nanj in ne odbij mu zadnje prošnje, da bi mu ne priznal v spomin skromne mrtvaške sveče!

Stajersko.

Iz Celja. (Klub naprednih slov. akademikov) je priredil v soboto zvečer v gostini »Narodni dom« javno predavanje. Udeležba je bila jako lepa; bilo je tako polno, da bi mnogi skoro prostora ne imeli. Predaval je sekundarij na deželni bolnišnici v Ljubljani dr. Vinko Tajnšek o svojih skušnjah in utisih v Srbiji, ko je hodil tudi on z drugimi po žrtvovalnimi slovenskimi zdravniki ranjenim našim jugoslovanskim bratom na pomoč. Predavatelj se je obširno bavil z življenjem v Nišu za časa prve balkanske vojske, z zdravstvenimi razmerami v Srbiji in v Nišu in s svojim delovanjem v niški bolnišnici. Opisoval je tudi življenje srbskega naroda, ganljive dokaze njegovega domoljubja in pa svoje vtiske o srbski armadi. Ob sklepu predavanja je občinstvo govornika živahno aklamiralo. Nabral se je tudi lep znesek za C. M. D.

Iz Celja. V jeseni je šla po mestu govornica, da bomo imeli že s 1. februarjem električno luč. Kmalu bo že 1. marec, pa luči še nismo videli! Po mestu se zaradi vpeljave električne luči sliši veliko zabavljanje — in gotovo veliko opravičenega. Mestna občina je investirala v plinarni več ko 155.000 kron; obstoji že plinarna od leta 1872, in še danes ne daje nobenega dobička. Do računov sicer naveden celjski meščan ne pride, pomagati si moramo s podatki deželne statističnega urada; in ti nam pravijo, da je bilo leta 1909. še 3556 kron izgube; v proračunu mestne občine za leto 1913. je tudi še izkazan faktično primanjkljaj nad 2000 K. Če že plinarna nič ne nese, ali mislijo naši mestni očetje, da bo z elektrarno, v katero hočejo vtakniti več ko 100.000 K, morda šlo boljše?

Iz Ivanjkovec pri Ormožu nam poročajo: Naša narodna požarna bramba se prav lepo razvija in ji nič ne škodijo nepotrebni napadi po klerikalnem časopisju. Na zadnjem občnem zboru se je ugotovilo, da se je društveni dolg na gasilnem orodju zmanjšal v pretekli letu za 2350 K. Izvršujočih članov je sedaj 35; imeli so priliko nastopiti bližnjemu na pomoč pri dveh požarih. Društvo je pa tudi pridno skrbelo za povzdigo narodnega družabnega življenja s prirejanjem tombol in veselic. Načeluje mu dalje gosp. Lovro Petrovar, trgovec in poštar v Ivanjkovcih.

Od Sv. Tomaža pri Ormožu. Ivanjkovska podružnica c. kr. štajerske družbe je priredila pri Brummu v Lahoncih podučeni shod. Predaval je inženir gosp. Josip Zidanšek s slovenske kmetijske šole v Št. Jurju ob J. ž. o živinoreji. Govorila sta tudi načelnik podružnice gosp. Petrovar in lahonski župan Meško.

Iz službe pri Južni železnici. Imenovan je za železniškega zdravnika gosp. dr. Bogomir Skaza, distriktni zdravnik v Rušah. — Vpokojen je Ferd. Sornik, asistent v Mariboru (kurilnica).

Iz Središča nam poročajo: Tukajšnja trška občina je vložila že pred dvema letoma pri Južni železnici vlogo, v kateri se glasom soglasnega sklepa občinskega odbora zahteva na središki postaji dvojezičen napis. Južna železnica je odgovorila, da ima v tej zadevi odločevati štajerska namestništva. Občina se je na to obrnila na visoko c. kr. štajersko namestništvo — in ta ne da nobenega odgovora. Zadeva je principijelne važnosti in bi bilo zelo uместno, če bi naši gospodje poslanci malo podregali na odločilnem mestu v Gradcu.

Iz Ptulja. V zadnji seji mestnega sveta je na vprašanje nekega mestnega svetovalca, kako stoji sedaj z nameravano električno centralo »Petovijo«, odgovoril gosp. Schramke sledeče: Realizacijo koncesije za elek-

trarno »Petovijo« je prevzela družba, sestavljena iz več bogatih in vplivnih ljudi. Ta družba mora v gotovem roku nabaviti potreben kapital. Sedanje neugodne politične in gospodarske razmere v Avstriji utegnejo sicer realizacijo celega podjetja zavleči, ustanovilo in uredilo se bo pa prav gotovo.

Šaleška Čitalnica v Šostanju priredi v nedeljo 23. februarja ob 3. uri popoldne gledališko predstavo: »Veharjevo letovišče«. Ker smo imeli veliko stroškov za nabavo novih kulis, pričakujemo obilne udeležbe!

Iz Planine nam poročajo: V Dobju so se vršile dne 29. januarja občinske volitve. Rezultat je bil ta, da so bili izvoljeni v III. razredu po trije naprednjaki in klerikalci, istotako v II., v I. razredu pa je prodrlo 6 klerikalcev z enim glasom večine! Prosimo vas, tak uspeh v enem izmed najbolj črnih kotov črnega kozianskega okraja! In še to »zmago« so klerikalci dosegli z naravnost neverjetnimi nerednostmi in volilnimi sleparijami, zaradi katerih se je moralo napraviti ovadbo na državno pravdnštvo. Volitve so bile razpisane za III. razred od 9. do 1. ure, za II. razred od 2. do 3., za I. razred pa od 4. do 5. ure, v resnici pa so se vršile volitve samo iz III. razreda s skrutinjem vred do pol 4. popoldne. Tudi v Dobju pri Planini se ne bo delalo pri občinskih volitvah kar tako po domače, za to bomo že skrbeli.

Župan Stiger v Slov. Bistrici. Nedavno smo poročali, da je našel okrajni živnozdravnik König iz Maribora v zalozah in skladiščih nekaterih naših nemških gostilničarjev in trgovcev cele kupe osmrjenih in nesnažnih živil, ki so bila pripravljena za odjemalce tako iz mesta kakor iz okolice. Gostilničarja Wregg in Rasteiger dobila sta občutno zaporno kazen in tudi sam slavni naš župan Stiger se ni izmuznil roki pravice. Mariborsko okrožno sodišče je menda tudi Stigerja radi pregreške zoper zakon o živilih obsodilo na 14 dni strogega zapor. Kakor znano, je Stiger pred kratkim odložil župansko mesto, katero na je na prošnjo nesebno v to sestavljene, iz »bolskih« mož sestoeče denutacije po tridnevnem kanjanju zopet sprejel. Nemškonalnialno časopisje je poročalo, da je Stiger zato odločil županstvo, ker je hotel posvetiti več skrb in pozornosti svoji trgovini. Obhudenmo g. okrajnega živnozdravnika Königa na njegovem fino razvitem vohu, nomilujemo pa slaboznanega našega župana Stigerja, da ga je moralo šele okrožno sodišče noučiti o tem, da mora večjo pozornost obračati na svojo trgovino.

Iz Slov. Bistrice. Zdravnik dr. Murmayr je tukajšnjim nemškutarjem trn v peti, ker se roče vdinajati njihovih zavojeni, huiiskajoči politiki. Zato ga hočejo snravit iz Bistrice ter dobiti mesto njegove pravere Pragermana od nog do glave, ki bo kar čez nog vse Slovence v našem okraju pohrustal. Pa bo imel le preslah želodec za to »ermansko kulturno delo«. Vederemo!

Naš notar Wiethaler v Slov. Bistrici sestavlja je neko pritožbo »O nepostavnem in brezobzirno sirovem postopanju slovenebistrickega postajenačelnika g. Adamiča s stranikami na kolodvoru ter se v svoji listiški zvitosti in prefriganosti obrnil na kolodvorskega restavraterja Soršaka s prošnjo, naj to pritožbo s svojim podpisom prevzame na svoje rame in jo na svojo odgovornost vpošlje kar naravnost na Dunaj vrhovni predstojni oblasti g. postajenačelnika Adamiča. Ker je ta pritožba prav po Wiethalerjevem receptu kar mrgolela grdih laži in podlih obrekovanj, je bil g. postajenačelnik Adamič samoočehbi umevno naravnost prisiljen braniti svojo čast in svoj stanovski ugled pred sodiščem. Pravilno bi bilo, ako bi bil sedel na zatožni klopi na Dunaju notar Wiethaler kot duševni oče grdo izmišljene pritožbe; zavzel pa je njegovo mesto Soršak kot podpisatelj in vpošiljatelj dotične pritožbe. Slaba mu je predla, ker se ne zna tako debelo zlagati kakor c. kr. notar Wiethaler in ko je končno videl svojo usodo zapečetero, se je udal ter obenem menda od jeze in strahu tudi izdal notaria Wiethalerja kot svojega podbihovatelja in sestavitelja one pritožbe, na katero ni le lahko ponosen g. Wiethaler sam, ampak tudi cela notarska zbornica, ki ima v svoji sredini tako izbornega intrigaanta.

Slov. Bistrica. Kakor čujemo, je c. kr. notranje ministrstvo na Dunaju na pritožbo sloven. davkoplačevalcev razveljavilo volitev župana in starešinstva v Kovača vasi tik pred Slovensko Bistrico. Upamo, da se bo sedaj vršila volitev postavno in da bo zasedel županski stolec pravi mož, ki zna dobro in pošteno gospodariti z občinskim imetjem.

Akad. tehn. društvo »Tabor« v Gradcu ima v soboto, dne 22. februarja 1913 svoj IV. redni občni zbor v društvenih ... z običajnim

sporedom. Slovanski gostje dobrodošli!

Iz Št. Pavla pri Preboldu. V naši vasi bomo sedaj dobili dve novi telovadnici: eno si bodo postavili sokoli, drugo pa ravno nasproti čuki. Kar delajo čuki, nas nič ne briga, glede sokolske telovadnice pa bi bilo morda dobro stvar nekoliko premisliti. Kakor odobravamo z narodnega in zdravstvenega stališča, da telovadi naš mladi naraščaj — in zato je seve treba primerne telovadnice — tako pa se lahko na drugi strani zgodi, da sokolsko društvo v naših malih vaških razmerah zaspi in potem je tudi telovadnica nepotrebna. Nočemo seveda s tem dobri stvari škodovati — ali taka podjetja, ki zahtevajo precejšnjih gmotnih žrtv, so premisleka vredna.

Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo 2. sušca se vprizori na našem odru prvič zgodovinska slika v štirih dejanjih »Ben Hur«. Ta igra po krasi vsebini in še lepši scenarii nadkriljuje že znani igrokaz »V znamenju križa« in obeta res nekaj izrednega, kar se še ni videlo na našem odru. Dramatično društvo se ni strahilo ne truda ne velikih stroškov za opremo in pričakuje, da si bo slavno občinstvo ob blizu in daleč to igro ogledalo. Začetek ob polu 8. uri zvečer. Za prihodnjo nedeljo 23. svečana napovedana igra »Rokovnjači« odpade tokrat vsled velikih priprav za »Ben Hurja«; vprizoritev iste se je preložila na poznejši čas. Dramatično društvo v Mariboru vabi na izvanredni občni zbor, ki se vrši v četrtek dne 20. svečana 1913 ob 8. uri v restavraciji Narodnega doma v Mariboru. Na dnevnem redu je odobritev poslovnega reda in slučajnosti. — Odbor.

Iz Ptulja poročajo: Orožniški okrajni stražmešter Franc Skuhala je vsled svojega posebnega delovanja »avanziral« za orožniškega postajevodjo na Muti; na Skuhalovo mesto na pride dosedanj postajevodja na Muti Lohenwein. Spošt. postajevodja Skuhala bo imel sedaj veliko prilike premišljevat o svoji strogo nepristranski preiskavi napram nekemu stražmeštru, ki so ga Nemci zaradi njegovega narodnega mišljenja strastno preganjali in obrekovali. Čudimo se, da ni »Štairer« objavil kakega sožalnega članka ob Skuhalovem odhodu: nanisati bi ga na moral kak ormoški Nemec, recimo dr. Delpin.

Iz Ljutomer. Prezgodnja smrt priljubljenega tukajšnjega zdravnika in vzornega slovenskega rodoljuba dr. K. Chlaunka nas je zadela tem huj, ker hodo snlošne narodne razmere v trgu in okraju odslej še žalostneje. Kako je z našim »naredovanjem« v trgu in kako zrubiamo nočasi, na siurno na veljavi in posesti, se je v »Slov. Narodu« že obisovalo in naše zaspane in neodločne kimovce ostro grajalo. Še mizernejše je pa v okrajnem zastopu. Ta ima sicer slovensko večino, ali ta večina se dostikrat na povelje duhovščine obnaša tako, da bi človek mislil, da ima pred seboj štaierciance, ne pa narodne Slovence. Saj je še v snominu, kako se je »Sokolu« odgrizlo podnoro — in dalo za to podporo nekemu zarizenemu siidmarkovcu na ljutomerski nemški šoli. V okrajnem zastopu vlada med slov. zastopniki novrh tega toliko zavidnosti in medsebojne sovražnosti, da je vsako pozitivno delo skoro izključeno. In liubhi načelnik Rajh si v svoji priprostiosti duha ne zna in ne more pomagati! In tako so naši klerikalni patrijoti srečno tako daleč zavozili, da bo okrajni zastop ljutomerskii naibrze prišel v nemške roke! Pa to Rajhe in Weixle malo boli — nujneje in potrebnjeje je pobijati slovenske narodniake in opoziciionalce, ki jim to farovško - nemškutarsko gospodarstvo ni no volji. Župnik Weixl je itak napol Nemec — zlodej vedi, kaj se bo še skuhalo! Nuino bi rahili odločnega slov. zdravnika in tudi še eden naroden odvednik bi prav dobro izhajal.

Drobne novice. Umrli je asistentu Južne železnice gosp. Lukačiču v Mariboru sinček Mirko. Narodni rodilni naše sožalje. — V Rušah nad Mariborom se vrše v četrtek dne 20. februarja občinske volitve. Upati je, da bo zopet zmaga la slovenska stranka. — Imenovana je poštna praktikantinja Ana Camernik za pošto oficijantjino v Konjicah. — Umrli je v Ptulju učitelj na deželni gimnaziji Franc Miško — nik po daljši, hudi bolezni. — Iz Celja. Na Ostrožnem sta se te dni v neki gostilni stepla tovarniška delavca Viljem Radčiček in neki pešec 87. pešpolka. Vzrok je bila ljubosumnost. Vojak je tekom pretepa Radčiča z bajoneto na glavi težko ranil. — Iz Trbovelj nam poročajo: Dne 12. februarja sta našla dva rudarska dečka, 9letni Jakob in 13letni Janez Potrata no izestreljeno dinamitno kapico. Dečka sta jo zažgala in pri tem je izgubil mlajši eno oko, starejši pa je dobil težko rano na des-

ni roki. — Iz Celja. Porotno sodišče je obsodilo 29letnega minarja Janeza Podergajsa iz Začreta na 15 mesecev težke ječe, ker je poskušal ponarejati denar. — Vreme. Po hudem mrazu zadnjih dni je pričelo včeraj, v torek, po Spodnjem Štajerskem snežiti.

Koroško.

Kadar gre koroškim Nemcem za kožo takrat si odenejo kot volk v basni ovčje kožuhe, oblečejo si rokavice in pridejo z nesramno hinavsko prijaznostjo na dan. Spominjajo se še vsi hrupne protislovenske demonstracije pred hotelom Trabesinger v Celovcu. Kako so se takrat odlikovali celovski nemški kulturonosci smo že večkrat poročali. Povedali smo tudi že, da zahtevajo Slovenci in to popolnoma opravičeno, da se ljudi, ki na cesti razbijajo, vpijejo, zmerjajo in celo na ženske plujejo in jih napadajo, pošteno kaznuje. Pri tem je popolnoma uместno, da pozivajo Slovenci še enkrat oblasti, da ukrenejo tozadevne korake in da se krivci, kot je to povsod, tudi v Celovcu kaznujejo. Tega so se Nemci zbal, saj pošteni Nemci se itak teh svojih bratov sramujejo in sedaj bi radi omilili in ublažili celo zadevo kolikor se da. Pravijo nemški listi, da je bila to samo »Formlose Strassendemonstration, bei der sich der Barbarismus der Deutschen in der Zertrümmerung von drei Fenster-scheiben zeigte.« No morda bo pa državni pravdnik le še kaj več našel. Na razpolago ima prič dovolj, tudi nepristranskih, ki bodo popolnoma natanko izpovedale kako sirovo so Nemci divjali in da bi bilo prišlo lahko do nevarnih in žalostnih posledic, da niso Slovenci ohranili mirne krvi. Izgrajajo se sedaj Nemci za strašne prijatelje Slovencev in pravijo kako udobno in miroljubno žive Slovenci in Nemci tam, kjer ni slovenskega hujskanja. O seveda, tam kjer še Slovenec pozablja, da je Slovenec in je v svoji nezavednosti in narodnostni brezbriznosti vesel, če se more nemško spakovati, tam ima Slovenec mir. Toda če se pa oglašajo Slovence le za najmanjšo svojo pravico, nastane ogenj v strehi in tisti miroljubni in prijazni Nemec udira po slovenskem sosedu kjer in kolikor more. Poznamo se bratci in tudi miroljubni Slovenci vam ne bodo šli na vaše sladke limance. Zato poudarjamo ponovno, koroški Slovenci bodite zavedni, odenite se z narodnim ponosom in zahtevajte povsod svoje pravice. Celovške oblasti pa, če tudi so nemške, naj store svojo dolžnost.

Primorsko.

Imenovanje. Za asistenta na pomorskem observatoriju v Trstu je imenovan Alfred Roško, za računskega asistenta v XI. čin. razr., pri finančnem ravnatelstvu v Trstu je imenovan Julij Apoloni, za prov. asistenta na Rudolf Sain.

Goriški deželni glavar dr. Pajer umrl. V ponedeljek zvečer je umrl nenadoma po prav kratkem bolehanju goriški deželni glavar dr. Pajer. Pred nekaj dnevi je še predsedoval zborovanju furlanskih županov glede železnice Gorica-Cervinjan. Dr. Pajer je bil star 84 let in je bil imenovan za deželnega glavarja l. 1877. in je ostal na tem mestu do l. 1883. Leta 1899. je bil zopet imenovan za deželnega glavarja in je ostal na tem mestu do smrti. Slovincem mož ni bil naklonjen, bil je dober uradnik in politik in je vsako priliko in vsak položaj izrazil jako spretno v korist goriških Italijanov. Bil je glavni stebel in edina opora laške liberalne stranke, ki je z njim izgubila toliko, da si ne bo nikdar več opomogla in da bo njeno nasilno gospodarstvo v kratkem preminulo. »Soda« piše tozadevno sledeče: »Videl je dr. Pajer sijaj laške stranke in njeno propadanje... Ta smrt je izrednega pomena. Ona je mejnik, stara doba je prenehala in nova doba nastopi za Goriško-Gradiščansko deželo. Upajmo, da bomo goriški Slovenci to prav umeli!

Tat v župnišču, v vili Vicentini, učitelj Bosma pred sodiščem v Gorici. Svoječasno smo poročali, da so arretirali v Ronkih tamošnjega šolskega vodjo Josipa Bosmo, ker je kradel župniku don Maranu v vili Vicentini iz cerkvene in zasebne blagajne denar. Zasačili so ga na ta način, da je župnik nekaj bankovcev v blagajni zaznamoval, in te bankovce so dobili pozneje pri Bosmi. Bosma je tatvino priznal in se opravičuje z revščino. Pri obravnavi je župnik svojemu bivšemu prijatelju in zaupniku dejanje odpustil, vsled česar je bil obsojen Bosma — pokradel je vsega skupaj okoli 300 kron — samo na 20 dni težke ječe z 1 postom. V kazen se mu šteje tudi 10 dni preiskovalnega zapor.

Požigalec iz maščevanja. Iz Gorice poročajo, da je zgorela pri Sv.

Florjanu hiša Stekerjeva. Na pogorišču so našli skoro popolnoma zgorelo človeško truplo. Ogenj je bil podtaknjen iz maščevanja.

Požar na hribu Sv. Valentina pri Gorici so zanetili, kakor so doglala preiskovanja laški dijak IV. gimn. razreda v Gorici povodom izleta v St. Maver pod vodstvom profesorjev Naglaja in Keila.

Požar v Sežani. Ravno med občnim zborom gasilnega društva se je razširila po Sežani vest, da je izbruhnil požar v hiši Antona Bekarja. Zbrani gasilci so šli takoj gasiti in posrečilo se jim je, da so kljub hudemu vetru ogenj, ki je vsled vetra ogrožal celo Sežano, omejili na Bekarjevo hišo.

Zastrupila se je v Trstu 40letna dnarica Josipina Uršičeva. Našli so jo šele čez tri dni v svoji sobici.

Ponesrečena jadrnica. Jadrnica »Alba« je med vožnjo iz Trsta v Split — naložena je bila z ogljem — nasedla na pečino. Parnik »Tajer« jo je rešil in vlekel v Trst v ladjedelnico.

Ogenj na parniku. V strojnem oddelku parnika »Helouan« je izbruhnil ogenj, ki je ogrožal posebno vsled hude burje cel parnik. Po večurnem gašenju so ogenj zadušili. Škoda še ni znana.

Poveljstvo vojne luke v Puľu je prevzel začasno namesto umirovljenega admirala Ripperja admiral Lanjus. Za definitivnega naslednika Ripperja bo imenovan ali admiral Lanjus ali pa kontreadmiral Chmelar.

Požar. V lekarni Aklina v Sušakem drevedu na Reki je izbruhnil predvčerajšnjem požar, ki se je hitro razširil in uničil vso opremo. Škoda znaša 20.000 K. Lekarna je bila zavarovana.

Dnevne vesti.

+ **Canadian Pacific Railway** ima poleg različnih kupljenih duš pri velikih dunajskih listih še dva zagovornika, namreč sekcijskega šefa dr. Riedla, ki je menda oče podeljene izseljeniške koncesije, in pa »ljudskega« poslanca dr. Kreka. Trgovinski minister sam je nasprotnik koncesije. Zdej se je oglašila »Armee-Zeitung«. Ta je priznalo glasilo avstrijske generalitete in ima v merodajnih krogih velik vpliv. »Armee-Zeitung« je v svoji zadnji številki priobčila vehementen članek proti kanadskim spekulantom podeljeni koncesiji. Postavila se je na tisto stališče, kakor »Slov. Narod«, razloček je le v tem, da se bori naš list proti omenjeni koncesiji s stališča narodnih in gospodarskih interesov Jugoslovancev. »Armee-Zeitung« pa s stališča splošnoavstrijskih in vojaških interesov. »Armee-Zeitung« pravi, da kanadskim velekapitalistom podeljena koncesija omogoči razljudenje celih avstrijskih kronovin in pravo kupčijo s sužnji ter pozivlja vojno upravo, naj izrazi svoj vpliv, da se to popravi. Za dr. Kreka je prava sreča, da »Armee-Zeitung« ni znano, na kak brezobrazen način je zagovarjal podeljeno koncesijo in kako je ta »ljudski« prijatelj zavzel za kupčijo s človeškim mesom, kakaj prepričani smo, da bi si ga bila pošteno privoščila.

+ **Zakaj so tako besni?** Knjigovodja »Zadružne zveze« Polajnsko je storil veliko goljufijo. Odnesele je 40.000 K. Klerikalci so zaradi tega kar pobesneli. Najprej so Polajnka proglasili za liberalca in ker smo jim to igrave ovrzeli, psujejo, da se kar kadi in vlačijo na dan Bončarja in Megliča itd. Zakaj so tako besni? »Zadružna zveza« je od deželne uprave odobrena združna organizacija v deželni kranjski in ima deželni odbor, oziroma njegov združni urad, pravico in dolžnost jo nadzorovati. »Zadružna zveza« dobiva od dežele velike podpore in ima skoro sedemstotisoč kron znašajoči vseučilski sklad brezobrestno na posodo. Za tem grmom tiči zajec — tu je vzrok plerikalne jeze, za to pihajo klerikalci, kakor gadje, če se omeni Polajnko. »Zadružna zveza« naj bi bila vzor rednega in točnega poslovanja — pri njej pa vlada tak red, da je provizoričen knjigovodja mogel na njene čke dvigniti 40.000 K! V svoji besni polemiki se je »Slovenec« povzpelo do trditve, da je avstrijska duhovščina pokrila s svojimi žrtvami milijonske defraudacije, ki sta jih napravila pri »Zadružni zvezi« v Celovcu katoliška prelata Weiss in Kayser. Le počasi! Škofje so pač nekaj neobveznega obljubili, storili pa niso še ničesar. Škofje in veliki samostani imajo milijarde premoženja in bi lahko vse pokrili, a denar jim pač ne gre iz rok. Besed imajo veliko na razpolaganje, denarja pa ne izpuste. Pri »Zadružni zvezi« v Celovcu ni še nič sanirano, pač pa se je že nešteto krat v nemških listih pisalo, da škofje svoje obljube ne držijo. Naj si torej »Slovenec« le prihrani svoje laži, s katerimi zdaj operira. Bončar in Meglič sta prava črvička

v sleparstvu v primeri z orosilni Kayserjem, Weissom in Drodzom.

+ **Stavka v Vevčah** se je zopet ponovila. Ravnateljstvo namreč ni hotelo sprejeti nekaj delavcev, ki so po mnenju ravnateljstva preveč hujskali. Mi nikakor ne odobravamo tega stališča ravnateljstva, ki mora vedeti, da je delavstvo pri stavki popolnoma nedolžno in da je bilo nauhuškano edinele od klerikalnih matadorjev. Stavka bi bila že zdavnaj povoljno končana, če bi se klerikalci ne vmešavali ter s tem ne kompromitirali delavstva. Dozdaj so se pogajali župnik, Dimnik, dr. Pegan itd., ne pa delavci, ki so morali čakati na hodnikih, ko so klerikalni voditelji barantali. Delavstvo naj se tej ljudji, ki so jih pogajali v to nesrečno stavko, že vendar odkriža, če hoče samo sebi dobro.

— **Za mestne reveže** je podaril tukajšnji zobotehnik gospod Oton Sedy l vsoto 20 K.

— **Slovenski zdravniki, prosimo vas pomoči!** tako kličejo ranjeni bratje na Balkanu, ki umirajo brez zdravniške pomoči. Tako v Srbiji, kakor v Bolgariji in Črni gori silno primanjkuje zdravnikov, ranjencev in bolnikov pa je več, kakor v prvi dobi vojne. Sanitetni oddelek vojnega ministrstva v Belgradu, nam sporoča, da bi v Srbiji nujno rabili 4 do 5 zdravnikov in da se obračajo z iskreno prošnjo do slovenskih zdravnikov, naj jim prihitijo na pomoč. Dobro došel je vsak, ako je tudi internist! Nadejamo se, da ta prošnja ne bo ostala glas vpijočega v puščavi in da bodo slovenski zdravniki poslušali glas srca in krvi ter rade volje hiteli bratom na pomoč! Prijave sprejema uredništvo našega lista.

— **Srečke za naše umetnike.** se prav pridno razpredajo. Naše narodne gospe in gospodične, ki so z vso poštovanostjo prevzele v svoje roke ne ravno lahko razpečevanje srečk, so že marljivo na delu in nadejamo se, da jih bo naše narodno občinstvo v plemenitem njihovem delu podpiralo po vseh svojih močeh. Zato z vso gotovostjo pričakujemo, da ne bo nobenega res narodnega Slovenca, nobene zavedne Slovenke, ki bi si ne kupila vsaj ene srečke, saj s tem vsakdo podpre naše revne, nadarjene umetnike. Dobitki tega srečanja bodo prihodnjem nedeljo 23. t. m. razstavljeni na javen ogled v Jakoničevem paviljonu. Ta razstava bo potem vsak dan odprta od 10. do 12. popoldne. Srečkanje bo 15. aprila t. l.

— **Javno predavanje.** Jutri (v četrtek) ob osmih zvečer bo predaval (slovenski) g. A. Chráska v šolski dvorani pri evangelijski cerkvi na Marije Terezije cesti o »Kristusovem prihodu in trpljenju«. Vstop vsakomur prost.

— **Predavanje o bavarski obrtni razstavi v Monakovem** priredi »Zavod za pospeševanje obrti« v petek 21. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela »Union«. Kakor znano, je bila ta razstava prirejena pod vodstvom prvih umetnikov in pomeni ravno vsled tega popolnoma nov korak v stremeljenju za povzdigo obrtnih izdelkov. Predaval bo ravnatelj »Zavoda za pospeševanje obrti« g. inž. V. Remec, ki bo središča svoja posnela z originalnimi posnetki razstave, ki jih je dal napraviti za skioptična predavanja razstavnih odbor sam. Da bo omogočena udeležba najširšemu občinstvu iz obrtnih, kakor tudi trgovskih krogov, pokrije vse stroške »Zavod za pospeševanje obrti« sam in je vstopnina brezplačna.

— **Gospodinska šola v »Mladiki«.** Letošnji prvi petmesečni gospodinski tečaj se konča s koncem februarja. Drugi tečaj se začne s prvim marcem t. l. V ta tečaj se sprejme 12 gojenk, izjemoma tudi več. Gojenke stanujejo lahko v internatu, kjer so pod dobrim nadzorstvom in kjer imajo vso oskrbo ali pa tudi stanujejo izven internata. Internistke plačujejo za vso oskrbo s šolnino za gospodinjstvo in kuharski pouk ter za belo šivanje mesečnih 100 K. Ekstermistke pa plačujejo za gospodinjstvo in kuharski pouk, za belo šivanje in za opoldansko hrano mesečnih 45 K. One gojenke pa, ki bi opoldanske hrane ne imele v internatu, plačujejo za ves pouk mesečnih 20 K. Poučuje se: praktično kuhanje preproste in fine mešanske hrane; gospodinjstvo; knjigovodstvo s kalkulacijami; hranošlovje; gospodinjstvo; zdravieslovje (ta predmet poučuje praktičen zdravnik); serviranje; belo šivanje; likanje. — Priglasiti se je vodstvu »Mladike« v Ljubljani, Šubičeva ulica št. 9. do 28. februarja t. l.

— **Odločba o članstvu »Glavne posojilnice«.** Vsled neke tožbe, podane po odvetniku dr. Josipu Sajovicu v Ljubljani, na neobstoje članstva pri »Glavni posojilnici«, ker je bila po prizadetem pravočasno podana, čeprav ne pismena odpoved, izplačan delež in izveden izbris v registru članov, je vrhovno sodišče na Dunaju odločilo v prilog tožnika ter iz-

reklo, da se je izstop iz »Glavne posojilnice« izvršil pravočasno in da tožnika ni smatrati za člana. Vrhovno sodišče pri tem izreka mnenje, da je za razvezo članstva pri »Glavni posojilnici« mogla zadostiti tudi le ustmena odpoved. To pa pod pogojem, da je na podlagi poročila načelnika občni zbor odpoved in izstop na znanje vzel, če tudi le z odobritvijo sumaričnega letnega izkaza o izstopajočih članih, nadalje da se je dotični zadržni član v registru črtal ter da se mu je izplačal zadružni delež. Likvidacijski odbor ni bil upravičen razveljavljati enostransko tako izvršenega izstopa s tem, da je izstopivšega zopet vpisal v register članov.

— **Simon Gregorčičeva javna ljudska knjižnica v Ljubljani, Wolfova ulica 10. I. nadst.** se prav iskreno zahvaljuje gospe svetnici Emi Suflaj za blagohoten dar. Podarila je S. Gregorčičevi knjižnici 19 letnikov krasno vezanega »Slovenskega Pravnika«. Upamo, da bo rodoljubna dama našla mnogo posnemovalov v svojem krogu. Nadalje se knjižnica odkrito zahvaljuje rodoljubnemu darovalcu z Dunaja za krasno zbirko knjig. Knjižnica pričakuje, da se je bodo tudi rodoljubni ljubljanci spominjali z mnogimi darovi. Knjižnica vrši važno kulturno delo, a ne more zadostiti čitanja željnemu občinstvu, ker ji primanjkuje knjig. Vsak najmanjši dar bo hvaležno sprejet.

— **Gruberjevo nabrežje** bodo letos posejali z akacijskim semenom, da se prepreči vsako rušenje zemlje v prekop. Od brambovske vojašnice do klavnice bodo pa nasadili akacije in rob nabrežja zavarovali.

— **Preselilce v Ljubljani.** V zadnjem preseljenem roku se je v Ljubljani preselilo 316 strank ozirom družin s približno 1500 osebami. Na novo se je priselilo 21 strank, izselilo pa 16 družin, ker so bile prestavljene v druge kraje.

— **Pomiloščeni kaznenci.** Cesar je pomilostil 85 kaznencev v raznih zaporih in jim odpustil ostanek kazni. Med pomiloščenimi je 11 kaznencev v moški kaznilnici v Mariboru in 7 v ženski kaznilnici v Begunjah.

— **Župan na Ježici** gospod Anton Vilfan se je odpovedal županstvu. **Nov most na Primskovem pri Kranju.** Znani železni most nad divje romantično strugo Kokre na Primskovem pri Kranju bodo nadomestili v kratkem času z novim železnobetonim mostom. Načrti za nov most so že dovršeni in jih bodo v kratkem predložili višji oblasti. Most bo ostal na tistem mestu kot je sedaj. Pri novem mostu bo ograja veliko višja kot je sedaj. Vsled preizkušnje ograje in pa vsled nepotrebnega tramovja po sredi mostu, ki most deli na dva dela, in katero bodo tudi odpravili se je pripetila že marsikaka nesreča. Zadnja žrtev te nevarnosti je bil neki kmet, ki je peljal čez most voz sena. Voz je zapeljal s prvim kolesom na srednji tram, vsled tega se je nagnil in voznik je padel raz voza in čez ograjo v globoko strugo.

— **Kočevska »srbijada« pred kasacijskim dvorom.** Kakor se nam iz Novega mesta poroča, se vrši vsled pritožbe novomeškega »Scharfmacherja« dr. Kotschevarja proti razsodbi novomeškega okrožnega sodišča v zadevi finančnega paznika Česnika obravnava pri kasacijskem dvoru dne 13. marca.

— **Žrtve vsled splašenega konja.** Iz Novega mesta: V ponedeljek, ko je bil tu mali sejem, se je prigodil na glavnem trgu prizor, na katerega bomo dolgo pomnili. Okrog pol 1. popoldne pridirja po trgu, na katerem je bilo še vse polno ljudi, konj z vozom. Konj se je očividno neke odtrgal, splašil in divjal brez gospodarja po trgu. Ljudje, ki so stali ali šli po trgu, so kar padali kot snopje po tleh. Pa kolikor doslej znano, je večina drugih ostalo brez posebnih poškodb. Na sredi trga pa je ta prizor zahteval dve težji žrtvi. Povožena sta bila znani izvoznik tovara za belokranjsko progo, Koch ter Pelc (po domače Karnal), posestnik iz Srebrnič. Posebno slednji, ki ga je konj, oziroma voz siloma podrli in vlekel po tleh, je zadobil težke poškodbe v bližini senca, na prsih in nogah. Oba poškodovanca so prenesli na rotovž, kjer jima je prihitel gosp. dr. Buch takoj v prvo rešilno pomoč. Kocha so spravili takoli, ko je bil po zdravniku obvezan, z vozom domov. Konj in voz sta last nekega Kolenca iz Zalega pri Šmarjeti.

— **Čudna šegavost katoliškega kaplana.** Dobovskemu posestniku je prinesla Radomlja za pust prirastek, ki ga je po stari tukajšnji navadi hotel dati krstiti še tisti dan. Na potu v cerkev srečajo botri z detetom gospoda kaplana. Božjega namestnika je spravil ta prizor v nenavadno dobro voljo, kajti njegov pozdrav se je vršil prav nekrščansko: »Hoj, to bo pa že pravi norec, ker se je rodil na današnji dan!« Ne vemo sicer, kaj sta odgovorila užaljeni kum

in kumica, vemo pa, da Dobljani ostro obsojajo ta nekatoliški izbruh nadutega kaplana in pravijo: Norec že zato ne bo, ker je punca. Bog pa ne da, da bi bil norec tisti otroček duhovske krvi, ki ga je nedavno v kaplaniji povila Marijina devica, sestra kaplanovega prednika in stanovskega tovariša. Naj zbija svoje duhovite šale s komur hoče, naše zakonske otroke naj pa pušča lepo pri miru. Basta! — Dobljan.

— **Nesreča pri ženitovanju.** Pred pustom se je v Bitičah pri Litiji oženil Ivan Osolnik. Da se slavnost poveča je godec Ivan Rovšek prinesel s seboj možnar, katerega je posodil 32letnemu Ivanu Štrajharju, da bi ta z njim streljal. Ko je Štrajhar možnar nabijal, se mu je pri tem smodnik unel in mu je cel naboj švignil v obraz ter ga težko telesno poškodoval. Štrajharja so odvedli takoj v deželno bolnišnico, kjer bo kmalu okreval, a je pri tem prišel ob desno oko.

— **Kinematograf »Ideal«.** Novi spored, ki se predvaja še danes in jutri je velezanimiv; posebno izvrstna je komedija »Dolarska princesa« z gospo Wieth in gosp. Psylandrom, ljubljencem obiskovalcem kinematografov v glavni vlogi. Jako zanimive slike prinaša »Žurnal - Pathe«. — Velikanski smeh pa vzbuja Moric (Prince) kot kinematografski posnemalec o vojni na Balkanu. Splošno cel spored je jako zabaven in zanimiv, slike čiste, in se kar najtopleje priporoča v poset.

— **Strah za šunko.** To je vam bilo te dni pri dveh strankah na Glinah jeze in škripanja z zobmi. In kako tudi ne. Saj se je šlo kar za 11 lepih prašičevih gnjati, ki so bile pripravljene, da z njimi postrežejo pridne gospodinje v Veliki noči svojim ljubimim družinam. In kar naenkrat so vse izginile, pozneje pa so zopet prišle na dan. Zadeva je bila ta-le: Neki ključavničarski mojster je dal 5 gnjati sušit k svojemu prijatelju, nekemu posestniku. Ker se je ta te dni selil, je prišel k prijatelju po gnjati, ki so se sušile v sušilnici. Toda gnjati ni našel. Prestrašeni mojster je šel takoj nad svojega znanca se v zadevi informovat, a izvedel ni prav nič pozitivnega. Ko sta šla potem še oba v sušilnico, sta prišla zopet na novo zločestvo. — opazila sta namreč, da je tudi temu izginilo 6 lepih kosov. Začelo se je uganjanje po tatu in zadeva je prišla končno do orožništva, ki pa tudi ni moglo nič pomagati. Ko je bilo takorekoč že odločeno, da si bode potreba nove velikonočne gnjati preskrbeti, sta šla pozneje razburjena okodovanca še enkrat v sušilnico, kjer sta v svoje največje veselje zapazila svinjino še vedno viseti, toda ne tam, kjer sta jo bila obesila sama, marveč v nekem skritem kotičku. — Skril jima jo je bil neki hudomušnež, po katerem baje zastoni ugičljejo: oboje družini veselih obrazov pripovedujeta, da bodo vendar o Veliki noči imeli gnjati. Celemu dogodoku se sedaj smejejo Glinčani, orožništvo, najboljši pa oni hudomušnež, ki je bil to velikansko jezo in žalost provzročil.

— **Zopet tatvina v izloženem oknu.** Pred par dnevi je dosedaj še neznan sladkosnedec s ponarejenim ključem odprl izloženo okno pri trgovini g. Oroslava Dolenca v Wolfovi ulici št. 10 ter iz njega ukradel dve steklenici medu.

— **Čigava je posoda?** Na dvorišču v Gosposki ulici št. 7. je bila pred štirimi dnevi najdena kake 4—6 litrov držeča prazna pločevinasta posoda za mleko, katere je bila bržkone ukradena kake mlekarici z vozička. Lastnica naj se čimprej zglozi pri policiji.

— **Javnost v znanje.** Ker bode ostala na Poljanski cesti št. 54 policijska podružnica tudi pri državni policiji tam, kakor je sedaj mestna, in to sedaj prenamejajo, se za ta čas mestna stražnica nahaja z vzhodom na dvorišče poleg gostilne. Občinstvo lahko pride do nje skozi vežo s Poljske ceste, ali pa z Mesarske ceste čez dvorišče.

— **V Ameriko sta se včeraj hotela odpeljati Matija Mrmljič iz Žejane pri Voloski in Jožef Gregorac iz Kotoribe, kotar Prilog na Hrvaškem.** in se s tem odtegniti vojaški dolžnosti. Namen pa nista mogla izvršiti, ker ju je tik pred odhodom vlaka nadstražnik Večerin aretoval. Prvega, ki je imel ponarejen potni list, so oddali deželnemu sodišču, drugega so vrnili pa v njegovo domovino.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 70 Slovencev, 27 Hrvatov, 7 Čehov in 4 Ogrji, nazaj je prišlo pa 100 Hrvatov in 82 Macedoncev. V Heb je šlo 17. v Buchs pa 20 Hrvatov, 28 Kočevarjev se je odpeljalo na Dunaj. — Predvčerašnjem je šlo v Ameriko 13 Slovencev in 35 Hrvatov, nazaj je prišlo pa 28 Bolgarov, 20 slovenskih tesačev se je povrnilo iz ogrskih šum.

— **Izgubljeno in najdeno.** G. Avguščina Ederjeva je izgubila zlato žensko uro, katere je imela na znotra-

njem pokrovu vrezani črki G. E. in jo je našel justični paznik Fran Kardeš.

— **Zatekel se je velik pes rdečkastorjave barve z belimi lisami.** Čuje na ime Šekel. Lastnik psa naj se oglasi v Cerkveni ulici šte. 21. II. nadstropje, vrata št. 32.

— **Austro - Americana.** Odhod iz Trsta: Parnika »Alice« 12. aprila v Quebec in Montreal; parnik »Atlantica« 20. februarja v Patras, Almeria, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo in Buenos Aires; parnik »Alice« 22. februarja v New York; parnik »Martha Washington« 1. marca v New York; parnik »Kaiser Franz Joseph I.« 6. marca v Neapel, Barcelona, Almerio, Las Palmas, Rio de Janeiro v Buenos Aires.

Narodna obramba.

— **Slovinci v Ameriki za družbo sv. Cirila in Metoda.** Neumorno delavni pospeševalec Ciril - Metodove družbe gosp. Louis Pirc v Clevelandu, je poslal za Ciril - Metodovo podružnico št. 24 zopet 100 K. Njegovo pismo žari rodoljublja. »Človeka kliče vedno narodna dolžnost na delo«, piše. »Zadnji mesec nismo poslali ničesar. Bila je huda. Treba je bilo nabirati za trpeče naše balkanske brate, katerim smo poslali 1700 K iz Clevelanda. Pri nas treba veliko narodne požrtvovalnosti, skrbeti nam je za ohranitev rodne zemlje in slovenskih otrok zoper turške navale sovražnih sosedov.« — Ciril - Metodova podružnica št. 1 v New Yorku deluje vrlo uspešno, njen tajnik g. Louis Andolšek je poslal 400 K čiste prebitke od predpustne veselice. »Bodite uverjeni«, piše »da čutimo z Vami in Vašim delom ter Vas bomo skušali tudi nadalje podpirati po svojih skromnih močeh.« »Razumem tudi Vas o razmerah sedanosti, ko se bide slovanski brat zoper kruteža Turka na Balkanu,« piše trgovec Pogorelec v Chicagu, odpodiljač družbi 100 K. »Vojna je gorje, posebno revnemu ljudstvu in vsled draginje je pač privedeta Ciril - Metodova družba. Ko sem pokazal Vaše pismo v neki družbi, sem takoj nabral 2 dol. 15 centov.« — Iskreno zahvalo in srčne pozdrave dobrim rojakom v Ameriki!

Društvena naznanila.

— **Skioptični večer Slov. pian. društva.** Opozarjamo še enkrat na to zanimivo prireditev, ki se vrši v sredo, dne 19. t. m. v dvorani Mestnega doma ob 8. uri zvečer. Spored slik je sledeči: Kamniške planine: dolina Kamniške Bistrice, Velika Planina (poletne in zimske), Krvavec (zimske) Grinovec, Skuta itd. (zimske in poletne) skupaj 59 slik. Karavanke: največ s Stola (zimske in poletne) 20 slik. Julijske Alpe: Triglav in Prisojnik 11 slik. Opozarjamo še posebno ljubitelje skijaškega športa na slike s skijaških tur na Vel. Planino, Krvavec, in Stol, ki bodo gotovo marsikoga izvabile v ta idealni teren za skijaški šport. Slike je napravil tekom zadnjih dveh let Jos. Kunaver. Vstopnina 20 v, dijaki prosti.

— **Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani.** Občni zbor društva se je vršil v nedeljo dopoldne v restavraciji pri »Perlesu« v Prešernovi ulici. Zborovanje je otvoril predsednik gosp. Jakob Babnik, ki je po običajnem pozdravu navzočih očrtal v kratkih potezah delovanje društva v minulemu letu. Za zapisničarja je imenoval gosp. Zorka, ki je podal obnem kot tajnik društva društveno tajništvo poročilo. — Društvo je glasom tega poročila v lanskem letu zopet napredovalo. Blagajnik izkazuje 837 K 76 vin. dohodkov in 659 K 24 vin. izdatkov. Prebitek lanskega leta znaša torej 178 K 52 vin. Na predlog pregledovalcev računov so podelili zborovalci odboru absolutorij. Pri volitvi v odbor so bili voljeni: predsednik Ivan Babnik; podpredsednik Karel Strukelj; tajnik Ivan Zorka; blagajnik Ivan Kotnik in odborniki: Ivan Sluga, Ivan Hren, Ivan Brice, Ivan Sernak, Al. Zorč; za računsko preglednika pa Ivan Kavčič in Jože Pavčič. Po dovršeni volitvi je bil izvoljen na predlog tajnika Zorka za častnega člana društva bivši večletni predsednik in član od ustanovitve društva gosp. Fran Jenko. V svrhu ojačenja društva je nasvetoval Kavčič, da bi društvo preimenovalo naslov, s čemer bi se omogočil pristop k društvu poleg zidarjev in tesarjev vsem drugim obrtnikom, ki se pečajo s stavbami. Ta predlog se bo razmotrival še na posebnem sestanku, na katerem se bo vršil izredni občni zbor. Končno so sklenili zborovalci, da se ustanovi poseben podporni fond, ki ima služiti edinele za podpore. Na predlog Vinka Magistra se naloži kot temelj za ta fond 50 K na posebno knjižico. S tem je bil dnevni red izčrpan in zborovanje zaključeno.

Šišenskega »Sokola« občni zbor se je vršil v soboto, dne 15. februarja 1913 zvečer ob 8. v gostilni br. Burje (Ančnik). Zbor je vodil starosta Zakotnik, ki je v svojem nagovoru poudarjal, da je šišenski »Sokol« klub zaprekam, ki mu jih stavijo, čil in čvrst in stopa pogumno v 11. leto svojega delovanja. Iz poročila br. tajnika Režeka smo posneli, da je imelo društvo v pretečenem letu 41 rednih sej. Društvo je obhajalo slovesno desetletnico. Nadalje se je šišenski »Sokol« udeležil vsesokolskega zleta v Prago, kjer so telovadili tekmovalci. Tudi na Bledu, v Borovnici, na Viču je društvo sodelovalo pri telovadbi. Prireditve, ki jih je društvo v pretečenem letu imelo, so dobro uspele, tako Miklavžev večer, kakor Silvestrov. Blagajnikovo poročilo, ki ga je podal br. Colnik, se je vzelo odobruje na znanje. Iz načelnikovega poročila br. Cuznarja so nazvočili posneli, da je bila telovadba do časa, dokler ni krajni šolski svet v Šiški društvu odvel telovadnice, redna. Pozneje se je moral »Sokol« vaditi deloma na prostem, deloma v skladišču, ki ga je odstopil br. Seidl društvu. Pri nato vršilih se volitvah, so bili izvoljeni v društveni odbor: starosta: br. Ivan Zakotnik; podstarosta: br. Milan Cimerman; načelnikom: br. Armin Cuznar; njegovemu namestniku: br. Okorn; v ostali odbor pa bratje: Peter Burja, Janko Kelec, Fran Kralj, Ivan Tavčar, Fran Ogrizek st., Peter Porenta, Julij Cuznar, Erhovnic J. in Alojzij Colnik. Namestnika: br. Battelino Danijel in praporščak: br. Ogrizek ml.; njegov namestnik: br. Albert Kolman. Revizorja: br. Ivan Režek in J. Strukelj. Zastopnika za zvezo sta br. Zakotnik in br. Cimerman.

Obrtne zadruge na Bledu občni zbor bo dne 2. marca v nedeljo popoldne ob 2. v hotelu »Triglav« na Bledu.

Glavno zborovanje osrednjega društva poštarjev. V nedeljo je imelo osrednje društvo avstrijskih poštarjev in poštinih odpraviteljev na Dunaju zborovanje delegatov in poštinih svojih zbor, na katerem so bile po odposlancih zastopane vse kronovine izvenšč Bukovino. Razprave so bile zlasti med izvajanje poslanca Zenkerja tako živahne, da je vladni zastopnik dr. Taus opetovano grozil, da razpusti zborovanje. Razpravam pri glavnem zborovanju sta predsedovala oba načelnika nadpoštara Schachinger z Dunaja in nadpoštara Bruner iz Liesinga. Situacijsko poročilo društvenega predsedstva je podal nadpoštara Schachinger. V parlamentu je še zadnje odposlanstvo zatrdilo, da se postavijo poštarji na stopnjo najnižjih treh činovnih razredov, glasom uradnega almanaha pa je 85 odstotkov poštarjev šele po 15 do 30 službenih letih prišlo v plačilni razred s 1600 do 1800 K, tako da jim je nemogoče, doseči deveti činovni razred. Obžalovati je, da se je vlada pri vseh dosedanjih regulacijah postavljala na stališče, da ne pusti poštarjev avanzirati po njihovih službenih letih, nego po velikosti uradov. Ponudene osebne doklade je treba odkloniti in je vztrajati na zahtevi, da bo službena pragmatika veljala tudi za poštarje in da se ti uvrste v skupino C. Kakor se čuje, namerava finančno ministrstvo kvalificiranim poštnim odpraviteljem izboljšati prejemke za letnih 60 K in imetelje pošt III. razreda prve in druge stopnje imenovati za poštarje. Nekvalificirani odpravitelji naj ne dobe ničesar, tega nikakor ni mogoče odobriti. G. Neukircher je govoril o razmerah v parlamentu. Vladni zastopnik dr. Taus se je obrnil do predsednika z besedami: Prosim, da ne pustite razpravljanja o političnih rečeh; Vi imate strokovno društvo; če nečete razpustiti, prepoveste to temo. Poslanec dr. Roller je rekel, da morajo tudi poštarji postati deležni dobrot službene pragmatike. Parlament je storil svojo dolžnost, toda sklepi parlamenta niso vedno merodajni za gospodsko zbornico. Glavna stvar je, spraviti finančni načrt pod steh, da bodo uradniške razmere regulirane. Poslanec Zenker je polemiziral proti poslanec Rollerju in zvezi nemških nacionalcev. Ker je vladni zastopnik zaradi njegovih političnih izjavljani znova grozil z razpustom, je prišlo med njim in med poslancema Zenkerjem in Rudolffom Müllerjem do sila ostrega konflikta. Zadnjeimenovani je rekel: Mi smo sklenili nov društveni zakon, ki dovoljuje tudi strokovnim društvom, poslušati politične govore. Kar je zdaj doživel, nam kaže, kaj vlada hoče, ker je trdno prepričan, da vladni zastopnik ni iz lastnega spoznanja grozil z razpustom. Moral je dobiti migljaj »od zgoraj«, ker hoče vlada imeti mir pred društvu. Po volitvi odbora je bila sprejeta resolucija, s katero so zborovalci izjavili, da se strinjajo s poročevalcem in vztrajajo na zahtevah, ki jih je določila osrednja organizacija.

Akad. društvo »Slovenija« na Dunaju. V petek, dne 21. februarja

predava v društvenih prostorih gospod dr. Ivan Prijatelj. Tema: Kulturne in politične razmere pri Slovincih za Auerperger - Lasserjeve vlade. Slovanski gostje dobro došli!

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Danes, v sredo, se izven vsakršnega abonementa kot kronski predstava prvič in zadnjič v sezoni ponovi Schwaerjewa štirideljanska drama iz življenja mladega dijaka »Red iz navednosti« z gosp. Šestom z Dunaja v vlogi dijaka Feliksa. Ob prvi letošnji uprizoritvi prošlo nedeljo zvečer je občinstvo to dramo prav toplo pozdravilo; gosp. Šest se je moral ponovno zahvaljevati za glasno priznanje, dnevna kritika je uprizoritev soglasno hvalila kot vrlo lepo uspešno. Opozorjamo na to, da bo med odmor koncertiral polnoštevni orkester »Slovenske Filharmonije« in da so se kronske predstave — nova uvedba letošnje sezone — kot najcenejše družabne prireditve pri občinstvu zelo priljubile. Začetek predstave ob pol 8., konec ob 10. zvečer. — Jutri, v četrtek (za abonente par) se prvič ponovi vsestransko priljubljena Leharjeva opereta »Grof Luksemburški« z gosp. Ljubišo Iličcem iz Trsta kot gostom.

Slovensko gledališče. Včeraj smo gledali in poslušali po daljšem odmoru simpatičnega in priljubljenega tenorista gosp. Iličca iz Trsta, ki je gostoval v vlogi grofa Luksemburga v istoimenski Leharjevi opereti. Občinstvo ga je ob nastopu pristrčno pozdravilo in ga tudi ob sklepih aktov z drugimi vred navdušeno hvalilo. Družica mu je bila gđ. Lowszinska, ki slovensko sicer lepo izgovarja, vendar ji dela — kakor je samo po sebi umevno — ta izgovarjava vidne težave. Gospodična sodi v opero. — Gđ. Fantova je razvila ves svoj veseli temperament in igrala in pela z dušo in telesom. Duete in tercete, ki jih je plesala, menjaje z g. Povhetom in Bohuslavom, je bilo treba vsled gromkega aplavza vse ponavljati. V teh točkah se je razmahnilo na odru pravo razkošno in prešerno in veselo operetno življenje. Gosp. Povhe je v vlogi starega Bazila dobro pogodil komiko zaljubljenega starca in izvedel svojo igr v primernih mejah in brez grobih pretiravanj. Izkazal se je s pravim dovptipom in živim, a umerenim karikiranjem. Gosp. komik se je na odru vdomačil, igra z vnmom in nastopa v plesnih točkah precizno. Včeraj je vodil tudi režijo, ki je bila vseskozi skrbna. Prav dober e bil dalje gosp. Bohuslav, ki je žel tik gđ. Fantove velik uspeh. Ga. Bukškova in ostali so ugajali. V splošnem spada večer med najuspešnejše operetne uprizoritve v letošnji sezoni. Scenerija je kazala mnogo okusa. Hiša je bila razprodana.

Umetnost.

Koncert za mladino bo v četrtek, dne 20. februarja 1913 ob 5. popoldne v veliki dvorani »Mestnega doma«. Sodelujeta: gosp. dr. Pavel Kozina (petje); gosp. pianist Anton Trost (klavir). Spored: 1. a) E. Adamič: »Pri studentu«; b) B. Ipavic: »Giganka Marija«; c) B. Ipavic: »Oblačku«; d) C. Loewe: »Zlatarjeva hčerka«. 2. Fr. Chopin op. 29: Scherzo cis - mol. 3. a) Curschmann: »K obrežju voz« mornar... b) Hugo Wolf: »Vrtmar«; c) Schubert: »Serenada«; d) Schubert: »Erlkönig«. 4. Fr. Liszt: Le Carnaval de Pesth. 5. a) A. Rubinstein: »Je živel stari kralj...« b) Anton Dvořak: »Pisne milostni« št. 2; c) Ant. Dvořak: »Pisne milostni« št. 7; d) Grieg: »Jesenjski vihar«. — Vstopnina 40 vin. za dijak. — V knjižarni gosp. Schwentnerja je rezerviranih 50 sedežev po 1 krono. — Klavir (Stelzhammer) je dala brezplačno na razpolago ljubljanska tvrdka Alf. Breznik.

Razne stvari.

* Francoski smodnik. Iz Toulona poročajo, da je predvčeršnjim ponoči eksplodiral pri strelnih vajah na krovu oklopnice »Danton« top, pri čemur so bili ubiti trije mornarji.

* Najstarejše drevo na svetu je po dosedanjih poročilih prirodojstvenec drevo, ki so je pred kratkim zasledili v nekem gozdu v Kaliforniji in ki je tudi najvišje drevo na svetu, kajti visoko je 116 metrov. Kakor pravijo znanstveniki, je to drevo raslo že v času, ko je Salomon dal sekati libanonske cedre za zgradbo jeruzalemskega templja.

* Blazen podpolkovnik. Iz Velikega Varadina poročajo: Honvedni podpolkovnik Geza Schwarz, ki je bil pred kratkim v pokojni zaradi živčne bolezni, je šel v petek k mostu, ki ni daleč od mesta in ki je vojaško zastražen. Straža je zahtevala, naj Schwarz pove geslo, a podpolkovnik je potegnil revolver ter oddal pet

strelav na stražo. Vojak na straži si ni upal nastopiti proti podpolkovniku, temveč je telefoniral poveljstvu. Nato sta prišla dva nadporočnika ter začela zasledovati blaznega podpolkovnika. Sele precej daleč od mesta sta ga prišla s pomočjo orožnikov.

* Grozne posledice prekrokanen. Iz Eisenaha poročajo: 22letni tovarniški delavec Rudloff in njegov tovariš 18letni Schumann sta prekrokala celo noč. Zjutraj sta sklenila, da se usmrta. V njih družbi je bila tudi 20letna delavka Marieta Rickart, ki sta jo skušala prepovoriti, naj gre z njima v smrt. Navzlic prošnjam je Rudloff zavlekel deklico na železniški tir, kjer jo je z vrvi nase privezal ter potem z deklico vred legel na tračnice. Par metrov od obeh je legel na tračnice tudi Schumann. Kmalu nato je prisopihal tovarni vlak. V poslednjem trenutku se je deklici posrečilo, da se je odtrgala od Rudloffa. Vlak je oba delavca povozil, dočim so našli deklico nezavestno poleg železniškega tira.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Želja po miru.

Dunaj, 19. februarja. »Jugoslovanska korespondenca« poroča iz Carigrada od gotove vplivne strani, da je storil veliki vezir Mahmud Šefket paša zopet nujne korake pri veleposlanikih, da pospeši sklenitev miru in da tudi osebno podpre tozadevno misijo Haki paše. Veliki vezir se je oglasil na avstro - ogrskem, nemškem, francoskem in angleškem veleposlanstvu ter je z veleposlaniki deli časa konferiral. Razgovora z nemškim veleposlanikom baronom Wangenheimom, ki je trajal poldrugo uro, se je udeležil tudi nemški vojaški ataše.

Carigrad, 19. februarja. »Jugoslovanska korespondenca« izve baie iz diplomatskih krogov, da je veliki vezir izrazil željo turške vlade po skorajšnjem miru in zaprosil velesile za posredovanje.

Carigrad, 19. februarja. Zatrjuje se, da bo odšel Djavid beg, če pride do novih mirovni pogajanj v London.

Bolgarsko - romunski spor.

Pariz, 19. februarja. Oficijozni krogi poročajo, da je našel rusko-francoski predlog, da naj velesile posredujejo v bolgarsko - romunskem sporu odobrenje vseh velesil. Bolgari so pripravljani, podvreči se razsodbi konferenci veleposlanikov in velesile so bile obveščene, še predno se je vršilo posredovanje v Bukarešti.

Bukarešta, 19. februarja. Oficijozna »Politique« odgovarja na oficijozni članek »Mira« ter pravi: Če je Bolgarski res toliko ležeče na nadaljnjem prijateljskem razmerju z Romunsko, zakaj zavlačuje potem pogajanja in pripusti sistematično gonjo časopisja proti Romunski. Silistria je trn v romunskem telesu. Romunska ne zahteva Silistrije zaradi možne ofenzive proti Bolgarski. Odstop Silistrije pa bi tudi ne pomenil raznaroditev kakega bolgarskega centra.

Bukarešta, 19. februarja. Vlada objavlja, da je poslal bolgarski car romunskemu kralju ob priliki rojstva najmlajšega romunskega princa iskrene čestitke.

Sofija, 19. februarja. Diplomatični krogi presoajo bolgarsko - romunsko razmerje danes optimistično in mislijo, da bo prišlo do mirne rešitve spora.

Avstro - Ogrska in Rusija.

Berolin, 19. februarja. Tukajšnji diplomatični krogi so mnenja, da se bo posrečilo difference med Avstro-Ogrsko in Rusijo poravnati potom kompromisa. Baje je Rusija pripravljena privoliti, da pripada Skader Albaniji, pričakuje pa zato od Avstro - Ogrske koncesije glede mest, ki jih zahteva Srbija. Avstro - Ogrska je pripravljena v tem vprašanju odnehati, toda ne toliko, kakor to želi Rusija. Srbska vlada se trudi posredovati med Avstro - Ogrsko in Rusijo.

Odrin.

Sofija, 19. februarja. V dobro informiranih krogih se govori, da bodo začeli Bolgari in Srbi v četrtek z odločilnimi akcijami pri Odrinu.

Srbi pri Odrinu in v Traciji.

Belgrad, 19. februarja. Srbska vojna uprava je odposlala 150 topov in več havbic pred Odrin in je pripravila 40.000 mož, da jih odpošlje na trška bojišča, če bi to želela Bolgarska.

Na Kersonesu.

Carigrad, 19. februarja. Sem so dospela poročila, da so se turške čete hotele zopet izkrcati pri Sarkeju. Natančnejši poročili o izkrcanju ni

Carigrad, 19. februarja. Poveljnik turških čet na Kersonesu general Sari paša je bil odstavljen. Na njegovo mesto je prišel Huršid paša. Za šefa generalnega štaba je bil imenovan Enverbeg.

London, 19. februarja. »Daily Express« poroča iz Carigrada, da je bilo ob priliki obnovitve vojne na Kersonesu samo 60.000 turških vojakov. Sedaj je vojska na Kersonesu ravno tako močna, kakor pri Cataldži in šteje 200.000 mož. Čete so baje izborna oborožene in preskrbljene z municijo in živili.

Zaradi mlroljubnosti kaznovan list.

Carigrad, 19. februarja. Izdajatelj lista »Isham« je bil obsojen zaradi nekega članka, v katerem nasvetuje, da naj se sklene mir, na 100 funtov globo.

Odgovor velesil na turško prošnjo za mir.

Dunaj, 19. februarja. Oficijozna poročila iz Londona pravijo, da je sporočil tajnik angleškega zunanjega urada po naročilu velesil turškemu poslaniku Tefvik paši, da smatrajo velesile zadnji odgovor Turčije tudi sedaj še za nezadovoljiv, in da ne morejo posredovati na podlagi tega odgovora. Pripravljene pa so vprašati pri balkanskih državah, kakšno je njih mnenje glede miru.

Pogajanja med Rusijo in Avstrijo.

Praga, 19. februarja. »Narodni Listy« poročajo z Dunaja, da se vrše med Rusijo in Avstro - Ogrsko direktna pogajanja glede Skadra in severnih mej Albanije proti Srbiji.

Borza v Petrogradu.

Petrograd, 19. februarja. Listi poročajo, da je poklical ministrski predsednik Kokovcev zastopnike velikih bank k sebi, ter jim izjavil z ozirom na slabo razpoloženje borze, da je zunanji položaj pomirljiv in da ne opravičuje bojzani, ki se kaže v borznih operacijah.

Rhodos.

Pariz, 19. februarja. »Eclair« poroča iz Rima iz italijanskih vladnih krogov, da se vrše med italijanskim poslanstvom v Carigradu in turško vlado pogajanja, da Turčija definitivno odstopi otok Rhodos Italiji. Italija je baje pripravljena plačati takoj 50 milijonov lir. Pogajanja, katere podpira denarna stiska Turčije bodo kakor upajo italijanski krogi, dobila v najbližjem času konkretne oblike.

Turške finančne stiske.

Carigrad, 19. februarja. Kakor se je izkazalo, so bila poročila, da se je posrečilo Turčiji najeti kako posojilo, popolnoma neresnična. Porta je stopila sedaj v dogovor z neko belgijsko banko zaradi posojila 500.000 funtov. Ker porta do sedaj ni mogla dobiti nikjer denarja, uradniške plače niti za december še niso izplačane. Uradniki, ki so prišli iz provincije, so uprizorili zato velike demonstracije pred finančnim ministrstvom. Finančni ministar že 4 dni ni bilo v uradu, iz česar se sklepa, da misli tudi odstopiti. Vlada se trudi, da bi dobila večjo vsoto denarja. Sklenila je takoj izterjati vse zaostale davke na nepremičnine. To bi dalo približno 1 milijon funtov. Veliko vprašanje pa je, če se bo mogla ta akcija izpeljati. Listi napadajo boljše situirane kroge, ker so tako rezervirani napram akciji, dobiti sredstva za nadaljevanje vojne, med tem ko morajo ubožni sloji v Anatoliji žrtvovati kri in premoženje.

Bratci.

Carigrad, 19. februarja. Kakor znano, se je osnoval v Turčiji komite, ki si je stavil nalogo, »objavljati v evropskih listih izmišljena poročila o dozdnevni grozodejstvih zaveznikov. Sedaj je ta komite poslal dva svoja zastopnika v razna evropska mesta, da se zahvalita zlasti nemškemu časopisju za njegovo pripravljenost, priobčevati poročila tega komiteja.

Burni prizori v finančnem odseku.

Dunaj, 19. februarja. V finančnem odseku je prišlo danes do burnih prizorov. Poslanec Diamant je zahteval, da predloži vlada predno se vrši glasovanje o osebnodohodninskem zakonu, izvršilne navedbe, ki jih namerava izdati k temu zakonu. Njegov predlog je naletel pri nemških nacionalcih na oster odpor ter so nemški nacionalci dolžili socialne demokrate, da hočejo zavleči pogajanja in preprečiti vpogled v trgovske knjige. Začela se je burna debata med socialisti in nemškimi nacionalci Humerjem in Teufflom. Debata je bila tako ostr, da je moral predsednik suspendirati sejo. Ko se je seja zopet pričela je propadel pri glasovanju Diamantov predlog z 22. proti 15. glasovi.

Generalna stavka na Ogrskem.

Budimpešta, 19. februarja. Socialno demokratična stranka pripravlja generalno stavko za 10. marc, ko prične zbornica z razpravo o volilni reformi.

Bosanska deputacija na Dunaju.

Dunaj, 19. februarja. Včeraj zvečer je dospela na Dunaj bosanska deputacija pod vodstvom dr. Naudića, Šole in dr. Bašagica. V deputaciji so po štirje člani strank sabora. Deputacija bo posredovala pri skupnem finančnem ministru Bilinskem zaradi jezikovnega vprašanja. Najbrže bo deputacija obiskala tudi ministrskega predsednika Stürgkha.

Bosanske železnice.

Dunaj, 19. februarja. V političnih krogih se govori, da bodo prišle od bosanskega sabora sprejete železniške predloge po Veliki noči pred obe zbornici. V ogrskem proračunu je vpostavljen, kljub temu da parlament pokritja še ni dovolil, že prvi obrok za bosanske železnice, dočim se avstrijski proračun za to še ne zmeni. Najbrže pa pride vprašanje bosanskih železnic v avstrijski zbornici v razpravo istočasno s predlogo o lokalnih železnicah.

Francosko oboroževanje.

Pariz, 19. februarja. Na vprašanje zaradi francoskega oboroževanja je izjavil ministrski predsednik Briand, da se je vlada pač bavila z oboroževanjem, da pa ni prišla do nikakršnega sklepa, do Velike noči pa bo vlada predložila zbornici predlogo, ki računa z izdatki 500 do 600 milijonov kron. Sedaj študira vlada vprašanje vojaške službene dobe, ni pa govora o tem, da bi hotela vlada vpeljati triletno vojaško službo.

Pariz, 19. februarja. Vse časopise se bavi z načrtom vlade zaradi pomnožitve in ojačenja francoske vojske. Skoro vsi listi pravijo, da bo republika rade volje prevzela potrebna bremena.

Pariz, 19. februarja. Socijalistična stranka je izdala manifest, v katerem protestira proti novim francoskim vojnim predlogom in izraža svoje pričanje, da bodo nemški sodrugi napeli vse sile, da se tudi v Nemčiji ne izpelje nove voje predloge.

Nastop Poincaréja.

Pariz, 19. februarja. Ob priliki, ko je nastopil Poincaré predsedstvo francoske republike je dobil med drugimi tudi brzojavko ruskega carja, angleškega, italijanskega in belgijskega kralja ter več drugih vladarjev in predsednika Zedinjenih držav ter republike Liberije. Brzojavka ruskega carja naglašala med drugim: Jaz polagam veliko važnost na čim tesnejšo zvezo med omema državama in računam tudi na vašo pomoč, da ohranimo in še izboljšamo to zvezo.

Revolucija v Mehiki.

New York, 19. februarja. Iz Mehike brzojavljajo, da hočejo della Barro ki je bil namenjen za provizoričnega podpredsednika, aretirati, ker ga dolže, da je zapleten v vstajo.

Vodjo vstašev Juana Perraza so v soboto z 20 pristaši v mestu Chihuahui ustrelili. Tudi več drugih njegovih pristašev so vladne čete vjele in jih bodo tudi postrelile. Perrazu pripisujejo številna grozodejstva.

Boji med pristaši Madera in med četami generala Diaza se nadaljujejo. Madero hoče pognati arzenal, ki so ga vstaši zasedli, v zrak. Kanali so baje napolnjeni z dinamitom.

Vstaši drže sedaj že svoje pozicije. General Huerta se pripravlja, da jih obkolji in popolnoma uniči.

New York, 19. februarja. Iz Mehike poročajo, da je trajal boj v Mehiki od 8. zjutraj do popoldne. Boja so se udeležili skoro izključno težki topovi. Potem je utihnilo streljanje, samo tu in tam so padali strelji iz pušk. Mnogo tujcev je odpotovalo v Veracruz.

Washington, 19. februarja. Oba dreadnoughta »Vermont« in »Nebraska« sta dospela v Veracruz s čimer se zviša število razpoložljivih vojakov na 2500.

New York, 19. februarja. Boj med vstaši in vladnimi četami je trajal predvčeršnjem celo noč in včeraj do večera. Baje je stališče vstašev boljše. Predsednik Madero je pripravljen odstopiti.

New York, 19. febr. Iz Mehike poročajo, da je v dosedanjih bojih bilo ubitih nad 2000 ranjenih pa nad 10.000 mož. Večinoma so to nekombatanti. Niti en del mesta ni ostal nepoškodovan. Na stotine hiš je porušeni. Večkrat so prišli oddelki po več sto mož v cke ulice, kjer se je vnel boj in so strojne puške postrelile vse do zadnjega moža.

New York, 19. febr. Iz Mehike poročajo, da so vstaši vjeli Madero z vsem kabinetom. Med pribivalstvom se širi navdušenje za generala Diaza. Vlada je imela mnogo težkoč, da je pripravila svoje čete za boj proti vstašem.

Kupajte pridne sročke »Sploš. ženskoga društva« v korist slovenskih umetnikov. 200 krasnih dobivkov, slik domačih alfarjev. Sročka 2 + 2.

Izpred sodišča.

Obravnava pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Nož do dna srca — zaradi razglednic.

Eden treh tičkov, o katerih je »Slovenski Narod« že poročal, da so prišli v roko pravice, je stal že pretečeno soboto pred kazenskim senatom. To je komaj 20 let stari, v Sred. Radencih rojeni Jože Butala, pravi vzgled človeške posurovelosti. Kakor sam pravi, je imel razmerje s pastorko sosedinje Ano Panjan. Ko je odšel od doma nekam služiti, je svoji ljubljenci Luciji Panjan poslal dve razglednici. Dekle pa za fanta ni več maralo in mu je razglednice vrnilo. To je fanta silno razjezilo. Prišel je domov in sklenil, se nad dekletom maščevati. V nedeljo, dne 21. julija je popihal s tovariši najprej v Sotevnu pri Suteju, potem v Radencih pri Štepancu. Ko se je dovolj korajže napil, je odšel oborožen z nožem proti hiši svoje nekdanje ljubice. V hiši so že spali. Butala je začel zunaj kričati ter zahteval, da mora Lucija priti vun, sicer jo zakolje. Ker je ni bilo miru, je Ana Panjan vstala ter poklicala skozi druga vrata nekega fanta na pomoč. Pri tem se je tudi Butali posrečilo vdreti v vežo, kjer je še bolj divje zahteval, da mora priti do Lucije, da ji porine nož do dna srca. Ta se je v hiši skrila, ko pa je videla, da postaja Butala res nevaren, je skozi okno zbežala k sosedovim. Butala je najbrže tudi to opazil, zakaj odstranil se je od hiše in na svojem iskanju naletel na Ano Kuretič, kojoj pa je imel za bežečo Lucijo. Tudi tej je zagrozil, da jo zakolje. K sreči je ta vedela, zakaj fantu gre in ga je še pravočasno opozorila, da se je v osebni zmotil. — Na enak način se je s celtedenskim popivanjem pripravil tudi za drugi napad v noči dne 1. septembra. To pot pa je prišel kar s sekuro pred hišna vrata. Zopet je zahteval, naj pride Lucija vun. Ker so bila vrata zaprta, je kričal, da mu jih morajo odpreti, sicer jih bo s sekuro razsekal. Svojo grožnjo je tudi dejansko izvršil. Začel je s sekuro vrata razbijati. Ko je že 10. udarec padel po vratih, se je Lucija ojunčila ter šla venkaj. Prišla je ravno v trenutku, ko je divjak s sekuro zamahnil proti vratom. Lucija je planila proti njemu, hoteč mu iztrgati sekuro iz rok. Razvil se je pravecati dvoboj, v katerem je Lucija izšla kot zmagovalka. Posrečilo pa se ji je sekuro iztrgati ter jo skriti v veži. Tedaj pa se je temu nasilnemu divjaku vzbudila strast pohote. Zahteval je od dekleta, da mu bodi »podložna«, segel pri tem po svoj ud ter vedno strastneje zahteval, da pri nji uti svoj pohoto. Dekle se mu je umikalo, a pri tem je nazajgrede stopilo na sekuro ter se ob nogo obrezalo. K sreči so bili v bližini drugi fantje, katerim je Butala sicer tudi zagrozil, da jih s sekuro pobije, ali končno je uvidel svojo slabost in tam pri hiši zaspal. Drugo jutro pa jo je potegnil na Hrvasko, kjer so ga, kakor je »Narod« že poročal, prijeli orožniki. — Fant se zagovarja s srčno boleznijo, zavrnjeno ljubeznostjo in — s popolno pijanostjo. Pa vse to mu ni nič pomagalo. Sodni dvor mu je za vse te bolezni naložil precej dolgo pokoro — 8 mesecev težke ječe in za razbita vrata bo moral plačati 20 K.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Novo mesto, 17. februarja.

Cigan, kot nevaren tat iz navade. Danes se je pričelo prvo letošnje porotno zasedanje, ki bo izjemoma zelo kratko.

Kot prvi slučaj je prišel na vrsto 17 let stari cigan Rudolf Hudorovac, katerega družina se v zadnjem času mudi v okolici Dobravice, ob belokranjski progi. Oče nadbudnega sinčka se bavi s kovačijo, pri čemer mu tudi sin pomaga. Mlademu cigančku pa se ne ljubi delati. Če je že kje na progi par dni delal, storil je to samo zato, da je zvohal kaj za svoje dolge prste.

Rudolf Hudorovac je že zgodaj pokazal, kaj bo še iz njega. Kot 14-letni poba je v šatoru ukradel stari ciganki Bari Hudorovac iz zaprtega kovčka znesek 35 K. Tu se je 14letni ciganček tudi pokazal kot prebrisani slepar. Od ukradenega denarja namreč niso dobili vsega pri njemu. Rekel je, da je ostali znesek nekam zakopal v gozdu. Tako so orožniki z njim hodili dva dni po gozdu. Pustil si je vse razkopati, ali denarja ni bilo nikjer, ne duha ne sluha. Seveda ne, kajti slepar ga je imel pri sebi, v rokavu suknjiča, kamor ga je po tatvini skril skozi nalašč zato p. etrgano odprtino.

Drugo leto 1910 je pa v Metliki okradel nekega M. Gornika, s katerim so skupaj pili. Gornik je ciganovemu očetu tokrat posodil že nekaj denarja. Ciganček ga je v zahvalo za to okradel, ko je Gornik od vina premagan, pri mizi zaspal. Vzel mu je 40 K.

V l. 1911. mu niso mogli do živga. Zato so mu lansko leto prišli večkrat na sled. Nekemu Martinu Simončiču je v gozdu ukradel hrast, katerega je potem požgal. Ciganu Bregarju pa je iz žepa okradel 10 K. Ciganki Katarini Hudorovac je ukradel kokoš, mast in žlici. Za to zadnjo tatvino je dobil 1 teden.

Se predno pa je to tatvino izvršil, je akordant Vencel Kusela opazil, da mu zmanjkuje orodja. Sum je sicer držal na Rudolfa Hudorovaca, a potrdil je tu sum šele neki Janez Žugelj, ki je akordanta opozoril, da je Hudorovac ravno tako orodje za slepo ceno prodajal kmetom v okolici železniške proge pri Dobravici. Na podlagi te izpovedbe so se začele preiskave, ki so res dognale, da je sedaj 17 let stari cigan orodje kradel iz zaboja. Akordantu je bilo ukradeno: 2 čez 1 m dolga navrtalna svedra, 2 krampa, in 5 različnih kladiv, v skupni vrednosti 13 K 20 v.

V drugem slučaju bi bil tat sojen pred okraj. sodiščem. Ker pa je, kakor smo zgoraj videli, imel že toliko dokazanih (še več pa nedokazanih) tatvin na svoji vesti, ga je roka pravice radi tega samega na sebi navadnega prestopaka označila kot tatu iz navade. In kot tak pride tudi radi malega pred poroto.

Ciganček se večinoma smeje zagovarjati, prizna svoje dejanje, toda le v toliko, da je ukradel samo 2 svedra in 1 kramp, katere je »nalašč« zunaj zaboja. Kar pa je v tistem času še drugega razpečal, to pa je bila last njegovega očeta. Izmed prič, pripoveduje Jože Plut, posestnik iz Dobravice, kako ga je ciganček pod pretezo, da rabi denar za znamke za bismo na očeta, prigovarjal, da mu je odkupil nekaj orodja, kar pa je storil le, ker je cigan se zaklinjal, da je to njegova last.

Državni pravdnik dr. Kremžar priporoča porotnikom, da potrdijo vraščanje: tat iz navade. Zagovornik dr. Žitek opozarja porotnike, na slabo vzgojo ciganov, in da je pač država sama kriva, ker se tako malo briga za socialno rešitev ciganskega vprašanja.

Porotniki so po kratkem posvetovanju potrdili obe vprašanji: prvo glede na tatvino samo le v toliko, kolikor je obtoženec sam priznal. Na podlagi tega krivdoreka ga je sodni dvor obsodil na 1 leto in pol težke ječe, odraščni dosedanj zavarovalni zapor. Pri razpravi je bil navzoč tudi oče, ki tudi »sedi« v ječi okrožnega sodišča.

Čudno zapleteni slučaj.

Takoj za ciganom je prišel na vrsto drugi slučaj: Rak Vutolu, obtožen radi težke telesne poškodbe v zvezi s trajnim hiranjem. Ta slučaj je postal čudno zapleten in sega že v leto 1911 nazaj.

Dne 23. oktobra l. 1911 je bil v Krškem sejem. Pozno na večer pride v Hočevanje hlev neki vinjen človek, ki je hotel tam v hlevu prenočiti. V hlevu sta bila hlapca Kanjič in Rok Vutolu. Prvi je že ležal na svoji postelji, drugi je bil še po koncu. In s tem se je začel neznanec razgovarjati zaradi prenočišča. Hlapec mu ni pustil, da bi bil tam prenočil. Začela sta se nemški razgovarjati. Izpočetka mirno, pozneje pa sta oha »zrasla«. Rok je bil tudi vinjen in je neznanca porinil skozi vrata vun na dvorišče.

Kaj se je godilo na dvorišču in zunaj velikih vrat, to je uganka, ki se rešuje že 3 leta. Mislili so, da jo bo vsaj ta porota rešila. Pa tudi ta je ni in bo še čakala do prihodnje porote.

Neznanec, ki je tisto noč v Hočevanju hlevu prenočišča iskal, je Franc Plut, mlinar, doma iz Stare vasi pri Krškem. On pravi, da je bil tisti večer res malo vinjen, da je res prišel prenočišča prosit v Hočevanje hlev, da pa ga je hlapec Rok pahnil čez prag, na sredi dvorišča ga še enkrat zahrbtno napadel, ga podrl na tla in ko se je jel pobirati, ga je še enkrat obdelaval s pestmi in obuvlom, nato ga vlekli čez dvorišče in pri velikih vratih vrzel na cesto. Tam ga je dobil mestni stražnik, ki ga je preskrbel v bolnico, ker je Plut bil ves krvav in pobit. Plut je v bolnici ostal 14 dni. Tu se je konstatiralo, da je Plut tisto noč zadobil le lahke telesne poškodbe. Rok Vutolu je bil pred okrajnim sodiščem v Krškem obsodjen na 48 ur in na 20 K stroškov.

S tem bi bila stvar končana. Ali Plut je začel od tega časa vsled zadobljenih poškodb vedno bolj hirati. Nogi ga niso hoteli več nositi, moral je iskati pomoč v bergljah in pozneje ob dveh palicah. Tudi toži o čudnem glavobolu in slabem vidu. Sredi lanskega leta je moral zopet v bolnico. In tako se je celo leto vlačil okrog oprt na dve palici. Postal je za delo nezmožen, usojen je na trajno hiranje. Vse to pa po nlegovem mnenju izvira od napada v tisti noči.

Na podlagi vsega tega je sodišče razveljavilo prvo obsodbo radi lahke

telesne poškodbe in uvedlo proti storilcu preiskavo in obtožbo radi težke telesne poškodbe v zvezi s trajnim hiranjem.

Tako je Rok Vutolu prišel pred porotnike. Obtoženec napravi vtisk človeka, s katerim se ni šaliti. Zagovornikova glavna ost se obrača proti glavni priči Ani Plevanič. Ker obtoženec trdovratno taji, da bi se bil on spozabil nad Plutom in trdi, da je Plut sam padel in se pobil, druga priča hlapec Kranjič pa nič ne ve kaj sta onadva imela zunan na dvorišču, pride v tem kočljivem vprašanju v poštev le izpovedba priče Ane Plevanič. Ta je takrat tudi služila pri Hočevanju in pravi, da je skozi okno videla, kako je obtoženec sirovo ravnal s Plutom na dvorišču. Treba je bilo verodostojnost te priče omajati. Čuden slučaj jima je prišel na pomoč. Obtoženec namreč trdi, da je on nekako ravno v tem času to pričo zaslišal, ko je svojemu gospodarju kradla krompir in ga prodajala. Zato jo je ovdil Hočevanjuemu oskrbniku, ta jo je potem odslovil iz službe. Kar pa je še bolj važno, obtoženec tudi trdi, da se je Ana Plevanič po tem dogodku s Plutom nasproti neki osebi nagrozila, da bo že pomagala, da bo Rok Vutolu pošteno obsojen. Iz teh razlogov se zagovornik protivi zaprsegi te priče. Državni pravdnik ne vidi v tem dogodku med pričo in obtožencem ničesar takega, kar bi moglo govoriti proti zaprsegi te glavne priče. Če pa je kak dvom, pa predlaga naj se o tem dogodku (namreč glede poverjenja in grožnje) zaslišijo še vsi tisti, ki so imeli s tem opraviti, v prvi vrsti oskrbnik. Priča Ana Plevanič izjavi, da je obtoženčeva obdolžitev neresnična tako glede krompirja, kakor tudi glede grožnje, da bi zanj nalašč neugodno pričala.

Sodni dvor se je umaknil k posvetovanju in razglasil sklep: Razprava se preloži v svrhu zaslišanja vseh tistih prič, ki pridejo v poštev glede slučaja med Ano Plevanič in obtožencem.

Poškodovani Franc Plut protestira proti preložitvi, pa mu nič ne pomaga. Obravnava se je ob 1. polpoldne prekinila in preložila na zasedanje prihodnje porote. Plut ki je prvotno zahteval 2000 K odkodnine, je danes svoj zahtevek zvišal na 5000 K.

Pretep v zakonu in ločitev zakona. »Moj mož me ne ljubi več, ker me ne tepe več« tako je tarnala ruska žena v nekem starem ruskem romanu napram sodniku, h kateremu se je prišla pritožiti zoper svojega moža. Na to značilno izjavo preproste ruske žene se nehote spomnimo povodom zadnje odločitve najvišjega sodišča o pravici, ki pristojna možu glede kaznovanja svoje boljše polovice. Pod gotovimi pogoji tudi pri nas ne tvori vzroka za ločitev zakona dejstvo, če mož ženo pretepe.

Žena nekega rudarja je zahtevala ločitev zakona in sicer zaradi tega, ker jo baje mož pretepa. Dognali so, da je mož res tožiteljico, svojo ženo, parkrat kaznoval z zaušnicami, udaril jo je tudi s palico, vendar je pa ni telesno težko poškodoval. Ob enem pa so tudi dognali, da je njegova žena zelo prepirljiva in sitna, da je ne marajo niti sosed, še manj pa more biti z njo zadovoljen mož, ker ga vedno in neprestano zbada in mu očita vse mogoče protizakonske grehe. Res je tudi, da je mož v jezi razbil precej kuhinjske posode. Najvišji sodni dvor je pritožbo žene kot neutemeljeno zavrnil in navedel v razlogih med drugim tudi sledeče: Iz zakonika, ki določa pravice moža, kot poglavarja družine, se sicer ne more izvajati tudi pravica moža, da bi smel ženo pretepati. Ravno tako pa se prekoračenje teh pravic od strani moža napram ženi v tem slučaju ne more smatrati kot grdo ravnanje v smislu § 9. Gotovo je, da se tako ravnanje moža napram ženi — ženi — ne more odobravati, vendar pa ne tvori tako ravnanje moža posebno, če se še upošteva krivda žene in nizka izobrazba obeh zakonikih, pravega vzroka za ločitev zakona.

Gospodarstvo.

— O oddaji čistokrvnih plemenskih bikov, kupljenih z državno podporo. Iz državne redne podpore, potem iz državne podpore, ki odpade na kranjsko deželo za povzdigo živinoreje za letošnje leto, in z deželno podporo, se nakupi večje število plemenskih bikov, ki so za zboljšanje govedi na Kranjskem primerne, in sicer: a) plemenski bikli simodolske pasme (rumenobelol lasisti z belo glavico), ki se oddajo samo v kraje ljubljanske okolice in na Notranjskem, kjer je ta pasma že vpeljana; b) plemenski bikli pincgavske pasme (temnordeče lasisti), ki se oddajo samo na Gorenjsko. — Nakup in oddaja teh plemenskih bikov s pomočjo omejenih podpor izvršita po določilih

zakona z dne 30. decembra leta 1909, po medsebojnem dogovoru deželni odbor kranjski in c. kr. kmetijska družba kranjska. — Nakup plemenskih bikov iz redne državne podpore izvrši podpisani glavni odbor. Oddaja plemenskih bikov, nakupljenih iz državne podpore na podlagi zakona z dne 30. decembra 1909 in iz deželne podpore se pa vrši dogovorno z deželnim odborom. — Vsak prosilec naj se zgledi le za bika tiste pasme, ki je dotični pokrajini primerna, oziroma kjer je že vpeljana. V prošnji se mora jasno povedati, za katere pasme plemenske živine prosilec prosi. Na prošnje za živali tistih pasem, ki niso primerne prosilčevi pokrajini, se kratek malo ne bo oziralo. Pri oddaji bikov plemenjakov se bo oziralo tamkaj, kjer so živinorejske zadruge, v prvi vrsti na te, povsod drugje pa pri oddaji plemenskih bikov najprej na prošnje podružnic in županstev, in potem šele na zasebnike. Prošnje je vložiti za simodolske bike do 15. marca t. l., za bike drugih pasem do 31. marca pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo: G. Janek Demšar, učenec III. razreda v Ložu, 1 K, kot izgubljeno stavo; dr. Viktor Kac v Mariboru, 20 K, mesto venca rajnemu kolegi dr. Chloupeku; telovadno društvo »Sokol« v Ormožu, 20 K, mesto venca na krsto umrlemu starosti murskega »Sokola« v Ljutomeru — br. dr. Chloupeku — in kamniški rodoljub 5 K, za ložo št. 2. — Skupaj 46 K.

Živeli nabiralci in darovalci!

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 17. februarja: Ivan Vdovič, delavčev sin, pol leta, Karolinska zemlja 52. — Josip Mandič, stražnikov sin, 4 mesece, Strelška ulica 15. — Franc Modic, mestni delavec, 40 let, je utonil v Ljubljani.

Za prebivalce mest, uradnike itd. Proti težkočam prebavljanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je upravnec neobhodno potrebno domače zdravilo pristni »Moll-ov Soliditiz prašek«, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnovadno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skajlica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Moll-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 33

Komik dr. ing. Hirsch, Olomouc. Kemično-tehnična preiskava je izpričala, da je »Seydlin« prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neskladjivi in se 2 njo lahko razkuže.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske berze 19. februarja 1913

Maloletni papirji.	Dejanski	Blagovni
4 1/2% majeva renta	84.60	83.80
4 1/2% srebrna renta	86.70	86.90
4% avstr. krona renta	83.80	84. —
4% ogr.	83. —	83.20
4% kranjsko deželno posojilo	98.50	99.50
4% k. o. čelne dež. banke	88. —	89. —
Srečke.		
Srečke iz l. 1890 1/2	462. —	474. —
" " 1864	624. —	636. —
" " 1864	2.7 —	307. —
" " zemeljske l. zadaje	276. —	288. —
" " II.	246. —	258. —
" " ogrske hipotečne	234. —	244. —
" " dnu. komunalne	480. —	492. —
" " avstr. kreditne	480. —	492. —
" " ljubljanske	65. —	70. —
" " avstr. rdeč. križa	50.50	53.50
" " ogr.	31.25	36.25
" " turška	27.75	31.75
" "	217.50	220.50
Dejavnice.		
Ljubljanske kreditne banke	118. —	122. —
Avstr. kreditnega zavoda	615.25	616.25
Dunajske bančne družbe	59. —	10. —
Južne železnice	108.60	109.60
Državne železnice	691. —	692. —
Alpine-Montan	1011.50	1012.50
Češke sladkorne družbe	350. —	354. —
Zivnostenske banke	266.25	267.25
Valute.		
Cekirni	11.40	11.44
Marki	118.75	118.35
Franki	95.95	96.15
Lire	94.15	94.35
Rubli	253.8750	254.8750

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 19. februarja 1913.

Termin.

Pšenica za april 1913	za 50 kg	11.55
Pšenica za oktober 1913	za 50 kg	12.18
Rž za april 1913	za 50 kg	9.87
Rž za oktober 1913	za 50 kg	9.67
Oves za april 1913	za 50 kg	10.34
Oves za oktober 1913	za 50 kg	8.2
Koruzna za maj 1913	za 60 kg	7.72
Koruzna za julij 1913	za 50 kg	7.93

Meteorološki poročila.

februar.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	Vetrovi	Nebo
18.	2. pop.	740.0	-2.8	sr. jvzh.	oblačno
"	9. zv.	741.1	-6.3	sr. svzh.	del. jasno
19.	7. zj.	740.6	-6.0	sr. jvzhod	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura — 5.4°, norm. 0.1° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Vrtnarskega pomočnika in vajenca

sprejme takoj pod ugodnimi pogoji A. Bajec cvetlični salon, Ljubljana, Pod Trančo.

Dva lokala

na Mestnem trgu v Ljubljani se takoj oddata.

Vhod skozi vežo in sta pripravna za kako delavnico, mlekarino ali kaj podobnega. — Ponudbe pod šifro „Lokal“ poštno ležeče, Ljubljana.

V plačilne težkoče zašli

trgovci in industrijci

se ranžirajo

najhitreje in popolnoma diskretno in se tudi eventualno denar preskrbi. — Vprašanja pod »Filialka Ljubljana« na upravištvu

»Slovenskega Naroda«.

V pregloboki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebridko vest o prerani smrti naše ljubljene matere, stare matere oziroma tašče, gospe

Apolonije Pavšič

posestnice in gostilničarke

katere je vsemogočni Bog danes zjutraj ob pol sedmi uri, po dolgi bolezni in prevideno s svetimi zakramenti, poklical k sebi v večno življenje, v 64. letu njene dobe.

Pogreb se vrši v četrtek, dne 20. februarja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti št. 43. na pokopališče v Dravljah.

Sv. maše za nepozabno rajnico se bodo darovale v raznih cerkvah.

Zgornja štika, 18. februarja 1913.

Fran. K., župnik, Ivan Sv., c. kr. rač. oficijal, Ivanka roj. Pečnik, sinova, snega. Ivan, Marjan, vnuka.

V Ljubljani se odda ozir. prodaja
z vsem inventarjem 683

starejša trgovina

mešanega blaga. — Ponudbe z referen-
cami je poslali do 3. marca t. l. pod
„Privatnik 16“ Ljubljana, pošto ležeče.

Lepo stanovanje

v prvem nadstropju s 4 sobami in
vsemi pritlikinami 679

se za maj termin odda.

Vpraša se v Šelenburgovi ulici
št. 6. II. nadstropje, desno.

2 gospodični

ne čez 20 let stari, prijetne zunanosti, lepo
vedenje glavni pogoj, 682

ki igra kak godbeni instrument ali pojeta sopran

ali kakor začetnici se sprejmete v hrvaško-
slovenski tamburaški zbor. — Ponudbe s
fotografijo in navedbo rojstnega leta na gđ.
Albertino Kolo, Fulda, Löwenkeller
v Nemčiji.

V najem se odda s 1. majnikom
lepo 600

stanovanje

na Mestnem trgu,

obstoječe iz 6 sob, velike kuhinje in
predsobe. — Naslov pove upravnistvo
»Slovenskega Naroda«.

Otvoritev obrti.

P. n.

657

Dovoljujem si vljudno naznaniti, da sem otvoril 15. svečana 1913
v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 1

modni salon

za izdelovanje civilnih in uniformskih oblek vsake vrste.

Kot absolvent dunajske modne akademije upam vsem zahtevam zadostiti ter
jamčim za točno in pošteno postrežbo. Za obila naročila se toplo priporočam

z velespoštovanjem

Simon Klimanek,
civilni in uniformski krojač.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17
priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles

Šivalnistroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za
vezenje v hiši.
Pisalni stroji
„ADLER“
Pletilni stroji
vseh velikosti.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

poznanih st. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo. 48

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd
Okusno delo in zmerne cene

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Največja zaloga ur, juvelov, zlatnine in srebrnine

Najnižje cene!

Briljantni prstani (pristni la) od 15 K naprej
Diamantni prstani 10 . . .
14 kar. zlati prstani 3-50 . . .
Briljantni uhani 60 . . .
14 kar. zlati uhani 3-50 . . .
14 kar. zlate zapestnice 18 . . .

14 kar. zlate zapestnice z uro od 80 K naprej
Srebrne zapestnice z uro 18 . . .
Srebrne tula zapestnice z uro 20 . . .
14 kar. zlate damske ure 20 . . .
14 kar. zlate dam. ure z brilj. 48 . . .
14 kar. zlate dam. ure z diam. 28 . . .

14 kar. zlate damske verižice od 19 K naprej
14 kar. zlati damski collier 9 . . .
14 kar. zlate moške verižice 19 . . .
14 kar. zlate moške ure 40 . . .
14 „zlate m. ure z dvoj. pok.“ 60 . . .
l. t. d. l. t. d. l. t. d.

Velikanska zaloga ur, verižic, zlatih, srebrnih in nikljastih, kakor vsi drugi v mojo stroko spadajoči predmeti, pariške mamornate ure itd.

Moje cene so stavljene tako nizke, da kljubujem največji konkurenci in
nudim svojih cenjenim odjemalcem največjo in najboljše jamstvo.

H. Suttner

glavna in razpošiljalna trgovina, Glavni trg št. 25
podružnica in delavnica, Sv. Petra cesta št. 8

H. Suttner

Lastna protokolirana tvornica ur v Švici. — Tvorilaška znamka „IKO“. — Edino zastopstvo za Kranjsko tvornice ur „Zenith“.

Vila

538

ob lepem sprehajališču, s solčno lego,

se pod ugodnimi pogoji prodaja.

Vprašati je na cesti na Rožnik 41.

Za 11 letnega gimnazijalca

se išče stanovanje s hrano,

v bližini I. drž. gimnazije. — Pogoji: Strogo
nadzorstvo in klavir na razpolago — Po-
nudbe pod šifro: 681

„Dijaki“, poste restante, Ljubljana.

Išče se delavec

za lahko tvorniško delo. Drevnine 4 K,
poleg tega mesečni procenti prilično
40 K — Pisma pod: 680

„Postfach 283, Fiume“.

Proti prahajem, luskinam
in izpadanju las

deluje najboljša priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje
luske in preprečuje izpadanje las.

I steklenica z navodom 1 krono.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot
dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil, medicinal. vin, specialili-
tet, najfinjših parfumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Resljeva cesta št. 1.

poleg novosgrajenega Fran Jožefovega
jubli. mostu. 17

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi
člani bolniških blagajin južne železnice,
c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške
blagajne v Ljubljani.

Vabilo

675

občnemu zboru

moških članov pogrebne družba

„Marijine bratovščine“ v Ljubljani

kateri bode zboroval

v nedeljo, 23. svečana 1913 ob 10.
dopoldne v mali dvorani „Mest-
nega doma“ na Ges. Jožefa trgu.

DNEVNI RED:

1. Poročilo predstojnikovega namestnika.
2. Čitanje zapisnika lanskega občnega zbora in tega odobritev.
3. Poročilo blagajnika in odobrenje letnih računov.
4. Poročilo preglednikov računov.
5. Volitev predsednika event. tega namestnika in treh pregledovalcev računov.
6. Posamezni nasveti članov društva.

V Ljubljani, dne 17. januarja 1912.

K temu zborovanju vabilo se vsi cenjeni
moški člani, da se ga polnoštevilno udeležijo.

Društveni odbor

pogreb. društva „Marijine bratovščine“.

Najboljša in najzdravejša

barva za lase in brado

je dr. Dralle „NEIL“, ki daje
sivim in pordečelim lasem njih prvotno
naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
rjava, temnorjava in črna v steklenicah
z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Lasne kile, pediloge in mrdilice
vseh vrst; gledališčne in toaletne
potrebščine itd.

Absolventinja trg. tečaja

vešča slovenskega in nemškega jezika

išče primerne službe. 684

Naslov pove upravnistvo »Sl. Narod«.

Iščem

kolarskega pomočnika

in učenca

poštinih staršev. Več pove Fr. Kokol,
kolarski mojster v Borovnici.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanj-
kanja prostora znižane cene. Dostavijo
se na zahtevanje tudi na dom. 257

Parna žaga SCAGNETTI, za
skladišče državnega kolodvora.

626

Prava in neprava ljubezen.

Povest. — Spisal Blaž Pohlin.

Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K
50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

:: Opatov praporščak ::

Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.

Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K
70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje

Narodna knjigarna v Ljubljani.

C. kr. ministrstvo za domobranstvo.

Departement XII, št. 115 ex 1913.

674

Javen ponudbeni razpis

glede dobave vrst

topničarskega materiala za c. kr. domobranstvo.

Ministrstvo za domobranstvo namerava dobavo različnih topničarskih
materijalij in opremljenih vrst za leto 1913, zagotoviti si potom splošne konku-
rence in s tem javno pozivlja na vložitev pisemnih ponudb, ki jih je najkasneje
do 15. marca 1913 desete ure dopoldne vložiti
pri imenovanem ministrstvu (vložni zapisnik).

Na dobavo se nanašajoči ponudbeni razpis, iz katerega se lahko po-
sname način in število predmetov, ki jih je dobaviti, način vložitve ponudbe in
splošni dobavni pogoji, je bil že v polnem obsegu objavljen v »Slovenskem
Narodu«, od 18. februarja 1913, št. 40.

Na Dunaju, februarja 1913.

Od c. kr. ministrstva za domobranstvo.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

8-52 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tr-
žič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec, St. Vid ob Glini,
Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
Stražo - Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak,
Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Ce-
lovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Ber-
lin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-31 popoldne. Osební vlak na Grosu-
plje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
Stražo - Toplice.

3-32 popoldne. Osební vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec,
6-33 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič,
Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na
brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd,
Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec,
Linc, Dunaj.

7-44 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-22 po noči. Osební vlak na Kranj, Je-
senice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza
na brzovlak na Beljak, Franzenfeste, Ino-
most, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago,
Draždane, Berlin.

Prihod.

7-23 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Go-
rice, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona)
Vlissingena, Monakovega, Solnograda, Ino-
mosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.

8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega,
St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-51 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža,
Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Dunaja,
Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice
Jesenice, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka
Tržiča, Kranja.

3-00 popoldne. Osební iz Straže-Toplic,
Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Ko-
čevja, Grosupljega.

4-20 popoldne. Osební vlak od Trsta,
Gorice, Trbiža, Jesenice, Linca, Celovca,
Solnograda, Franzenfeste, Beljaka, Tržiča,
Kranja.

7-22 zvečer. Osební vlak iz Jesenice z
zvezo na brzovlak iz Berlin, Draždan,
Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna,
Monakovega, Solnograda, Inomost, Fran-
zenfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-
Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice
Trbiža, Jesenice, Dunaja, Linca, Celovca
Beljaka, Tržiča, Kranja.

9-13 po noči. Osební vlak iz Straže-To-
plic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega,
Kočevja, Grosupljega.

11-33 po noči. Osební vlak iz Trsta, Go-
rice, Trbiža, Jesenice, Celovca, Beljaka, Kranja

Postaja: Ljubljana državni kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-17, 11-50, 3-12,
7-18, (11-52 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41,
6-15, (10-32 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnanstvo v Trstu.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Išče se trgovski pomočnik

konfekcijske stroke, prva moč, ne izpod 25 let star, proti cobri plači. Cenjene ponudbe na upravištvo »Slovenskega Naroda« pod »Stalno mesto«. 668

Sprejme se takoj vajenec

s primerno predizobrazbo 663
v fotografskem zavodu
A. Berthold, Ljubljana, Sodna ul.

Syrup Sarsaparillae
comp. a sidrom.
Čistilo krvi. Stekl. K 3-40 in 7-50.

Liniment s sidrom Capsici
comp. a sidrom.
Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom.
Bolečina ublažujoče sredstvo za vrgnjenje pri prehladu, revmatizmu, protini itd. itd.
Steklenica K 1-40, 1-40, 2-.

Železnato beljakovinska tinktura s sidrom.
Za malokrvnost in bledico.
Steklenica K 1-40.

Dobiva se po lekarnah ali na naravnost od
Dr. RICHTERJEVE
lekarnice »Pri zlatem levu«, Praga I.
Klimabetná třída 5.

25. februarja
1913

Otvoritev
modne in športne trgovine

za gospode in dečke

J. KETTE

Franca Jožefa cesta št. 3, poleg konf. trgovine Maček & Ko.

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli.
Lastnik in voditelj: Dr. Fr. Bergant, primar. I. kir. odd. drž. boln.

Spretnega prodajalca

in izložbenega arangerja
sprejme tvrdka F. M. Schmitt

Pristno brnsko blago

Spomladanska in poletna sezija 1913.

Kupon » 3-10 dolg	1 kupon 7 kron
za popolno moško obleko	1 kupon 10 kron
(suknja, hlače, telovnik)	1 kupon 15 kron
» stane samo »	1 kupon 17 kron
	1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, dalje blago za površnike, turistovski loden, svilnate kamgarne, blago za damske obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah :: kot solidna in poštena vrlo znana ::
Zaloga tvornice za sukno,
Siegel-Imhof v Brnu (Bruenn).
Vzorci gratis in franko.
Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Največja izbira. Stalne najnižje cene. — Tudi najmanjša naročila se izvrše najpozorneje in natančno po vzorcu. 517

Vizitnice

priporoča v elegantni obliki
Narodna tiskarna.

C. in K. K. Dorožier & Cie
CZUBA-COGNAC
Czuba Durozier & Cie
Distillerie française
Budafok
Ustanovljeno 1884. Dobi se povsod.

Zastopnika

za poljedelske stroje išče
Julij Kinz, Jezernica (Seebach) pri Beljaku.
592

J. Zamljen

čevljarški mojster
v Ljubljani, Gradišče 4
izvršuje vsa čevljarška dela do najfinejših izvršitev in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in telovadske čevlje.
Za naročila z dežele zadostuje kot mera izposlan čevlji.

Teodor Kunc

Ljubljana,
Prešernova
ulica št. 5
I. nadstr.

Damski modni salon
Izdolovanje
najfinejših
angleških
kostumov,
paletotov,
franc. toalet itd.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir
M. GELHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Oči mu veselja žarijo in zadovoljno se smehlja

naš papa pri vživanju škodelice kave, napravljene iz **Franckove Perle**, znamke: **Perlo**.

Slaščni vonj vabi k vživanju. Izborna je kava za zajutrek in malico, napravljena z najboljšo, zrnatej kavi po okusu najbolj slično rženo kavo: **Perlo**.

Mala primes „pravega: **Franckovega**: **kavinega** pridatka“ napravi tako kavo še močnejšo in jačjo. 708-1.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. RAZGLAS.

H glasovanju upravičeni delničarji se vabijo s tem k

XIII. rednemu občnemu zboru Ljubljanske kreditne banke, ki se vrši dne 5. marca t. l. ob 10 dopoldne v zgornjih bančnih prostorih v Ljubljani, Stritarjeva ul. št. 2. (v lastni hiši).

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo upravnega sveta o poslovnem letu 1912 in predložitev letne bilance k 31. decembru 1912.
3. Poročilo nadzorstvenega sveta.
4. Predlogi upravnega sveta glede razdelitve čistega dobička.
5. Predlog upravnega sveta glede spremembe društvenih pravil.
6. Volitev štirih članov upravnega sveta.
7. Volitev nadzorstvenega sveta.
8. Raznotherosti.

Opomba: V smislu § 24 društvenih pravil so bili izžrebani gospodje Ivan Hribar, Gabrijel Jelovšek, Fran Krásny in J. U. dr. Ivan Tavčar, kateri se smejo ponovno voliti.
§ 12. bančnih pravil se glasi: Občnega zbora se smejo udeležiti oni delničarji, ki so položili pri tej banki v Ljubljani 8 dni pred zborovanjem vsaj deset delnic.
§ 14. Na občnem zboru tvorijo vsakihi deset delnic po en glas; oni delničarji, ki se osebno ne udeležijo, morejo biti zastopani po drugih delničarjih, ki imajo glasovno pravico, s pooblastitvijo, kakor jih določi upravni svet. 646

Ljubljana, dne 14. februarja 1913.

Upravni svet.

RAAF KNIGHT 30/35 HP.

Liberška tvornica avtomobilov z o. z.
Liberce, Češko.

Karel Čamernik & Ko.
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 9-12.

Klobuke cilindre in čepice
v najnovejših fazonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
Pristel Parana-eliemni od 9 K do 50 K. 24